EBA/GL/2021/05

2 iulie 2021

Proiect de ghid

privind cadrul de administrare a activității

1. Obligații de conformare și de raportare

Statutul prezentului ghid

1. Prezentul ghid este emis în temeiul articolului 16 din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010[1]. În conformitate cu articolul 16 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010, autoritățile competente și instituțiile financiare, inclusiv instituțiile, trebuie să depună toate eforturile necesare pentru a respecta ghidul.

2. Ghidul prezintă punctul de vedere al ABE privind practicile adecvate în materie de supraveghere în cadrul Sistemului european de supraveghere financiară sau privind modul în care trebuie aplicat dreptul Uniunii într-un anumit domeniu. Autoritățile competente cărora li se aplică ghidul, așa cum sunt definite la articolul 4 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010, trebuie să se conformeze și să îl integreze în practicile lor, după caz (de exemplu, prin modificarea cadrului legislativ sau a procedurilor de supraveghere ale acestora), inclusiv în cazurile în care anumite puncte din cuprinsul documentului sunt adresate în primul rând instituțiilor.

Cerințe de raportare

3. În conformitate cu articolul 16 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010, autoritățile competente trebuie să notifice ABE dacă se conformează sau intenționează să se conformeze prezentului ghid sau, în caz contrar, să prezinte motivele neconformării, până la (05.12.2021). În lipsa unei notificări până la acest termen, ABE va considera că autoritățile competente nu s-au conformat. Notificările se trimit prin intermediul formularului disponibil pe site-ul ABE la adresa compliance@eba.europa.eu, cu mențiunea „EBA/GL/2021/05”. Notificările trebuie transmise de persoane care au competența necesară pentru a raporta conformitatea, în numele autorității competente din care fac parte. Orice modificare cu privire la starea de conformitate trebuie adusă, de asemenea, la cunoștința ABE.

4. Notificările vor fi publicate pe site-ul ABE, în conformitate cu articolul 16 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010.

[1] Regulamentul (UE) nr. 1093/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010 de instituire a Autorității europene de supraveghere (Autoritatea bancară europeană), de modificare a Deciziei nr. 716/2009/CE și de abrogare a Deciziei 2009/78/CE a Comisiei (JO L 331, 15.12.2010, p. 12).

2. Obiect, domeniu de aplicare și definiții

Obiect

5. Prezentul ghid specifică mai detaliat dispozițiile, procesele și mecanismele aferente cadrului de administrare a activității pe care instituțiile care fac obiectul Directivei 2013/36/EU[2] și firmele de investiții care fac obiectul titlului VII din Directiva 2013/36/UE în aplicarea articolului 1 alineatele (2) și (5) din Regulamentul (UE) 2019/2033 trebuie să le pună în aplicare în conformitate cu articolul 74 alineatul (1) din Directiva 2013/36/UE pentru a asigura administrarea eficace și prudentă a acestora.

Destinatari

Prezentul ghid se adresează autorităților competente, astfel cum sunt definite la articolul 4 alineatul (2) punctul (i) din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010, precum și instituțiilor financiare definite la articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010 care sunt fie instituții în sensul aplicării Directivei 2013/36/UE, astfel cum sunt definite la articolul 3 alineatul (1) punctul 3 din Directiva 2013/36/UE, având în vedere și articolul 3 alineatul (3) din directiva respectivă, fie firme de investiții care fac obiectul titlului VII din Directiva 2013/36/UE în aplicarea articolului 1 alineatele (2) și (5) din Regulamentul (UE) 2019/2033 („instituții”).

Domeniul de aplicare

6. Prezentul ghid se aplică în legătură cu mecanismele de administrare a activității instituțiilor, incluzând structura organizațională a acestora și domeniile de responsabilitate aferente, procesele de identificare, administrare, monitorizare și raportare a tuturor riscurilor[3] la care acestea sunt expuse sau sunt susceptibile de a fi expuse, precum și cadrul de control intern.

7. Ghidul urmărește să cuprindă toate structurile de administrare existente și nu promovează o anumită structură. Ghidul nu aduce atingere repartizării generale a competențelor în conformitate cu legislația națională privind societățile. În consecință, trebuie aplicat indiferent de structura de administrare utilizată (o structură unitară și/sau dual și/sau o altă structură) în statele membre. Organul de conducere, astfel cum este definit la punctele (7) și (8) din articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2013/36/UE, trebuie înțeles ca având funcții de conducere (executive) și de supraveghere (neexecutive)[4].

[2] Directiva 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, de modificare a Directivei 2002/87/CE și de abrogare a Directivelor 2006/48/CE și 2006/49/CE (JO L 176, 27.6.2013, p. 338).

[3] Orice trimitere la riscuri în prezentul ghid trebuie să includă riscurile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului.

[4] Vezi și considerentul 56 din Directiva 2013/36/UE.

8. Termenii „organ de conducere în funcția sa de conducere” și „organ de conducere în funcția sa de supraveghere” sunt utilizați în prezentul ghid fără a face referire la o anumită structură de administrare a activității, iar trimiterile la funcția de conducere (executivă) sau la funcția de supraveghere (neexecutivă) trebuie înțelese ca fiind valabile pentru organele sau membrii organului de conducere responsabili de funcția respectivă în conformitate cu legislația națională. Atunci când pun în aplicare prezentul ghid, autoritățile competente trebuie să țină cont de legislația națională privind societățile și să specifice, dacă este necesar, cărui organ sau căror membri din organul de conducere trebuie să li se aplice respectivele funcții.

9. În statele membre în care organul de conducere deleagă, parțial sau integral, funcții executive unei persoane sau unui organ executiv intern (de exemplu, directorul general, echipa de conducere sau comitetul executiv), persoanele care îndeplinesc aceste funcții executive pe baza delegării respective trebuie înțelese ca reprezentând funcția de conducere a organului de conducere. În scopul prezentului ghid, orice trimitere la organul de conducere în funcția sa de conducere trebuie înțeleasă ca incluzând, de asemenea, membrii organului executiv sau directorul general, astfel cum sunt definiți în prezentul ghid, chiar dacă aceștia nu au fost propuși sau numiți ca membri oficiali ai organului sau organelor de conducere al/ale instituției în temeiul dreptului intern.

10. În statele membre în care unele responsabilități sunt exercitate în mod direct de către acționarii, membrii sau proprietarii instituției, nu de către organul de conducere, instituțiile trebuie să se asigure că astfel de responsabilități și deciziile aferente sunt, în măsura posibilității, conforme cu ghidul aplicabil organului de conducere.

11. Definițiile utilizate în acest ghid cu privire la directorul general, directorul financiar și persoana care deține funcții cheie sunt pur funcționale și nu sunt prevăzute pentru a impune numirea persoanelor respective sau crearea unor astfel de funcții, cu excepția cazului în care acest lucru este prevăzut prin dreptul relevant al Uniunii sau prin cel intern.

12. Instituțiile trebuie să se conformeze, iar autoritățile competente trebuie să se asigure că instituțiile respectă prezentul ghid pe o bază individuală, subconsolidată și consolidată, în conformitate cu nivelul de aplicare prevăzut la articolul 109 din Directiva 2013/36/UE.

Definiții

13. Cu excepția cazului în care se specifică altfel, termenii utilizați și definiți în Directiva 2013/36/UE și în Regulamentul (UE) nr. 575/2013 au același înțeles în ghid. În plus, în sensul prezentului ghid, se aplică următoarele definiții:

Acționar	înseamnă o persoană care deține acțiuni în cadrul unei instituții sau, în funcție de forma juridică a unei instituții, alți deținători sau membri ai instituției.

Apetitul pentru risc	înseamnă nivelul cumulat și tipurile de risc pe care o instituție este dispusă să și le asume în limita capacității sale de risc, conform modelului său de afaceri, în vederea realizării obiectivelor sale strategice.
Capacitate de risc	înseamnă nivelul maxim de risc pe care o instituție și-l poate asuma având în vedere baza de capital proprie, capacitățile sale de administrare și control al riscurilor, precum și constrângerile sale în materie de reglementare.
Consolidare prudențială	înseamnă aplicarea regulilor prudențiale stipulate în Directiva 2013/36/UE și în Regulamentul (UE) nr. 575/2013 pe bază consolidată sau subconsolidată, în conformitate cu partea 1, titlul 2, capitolul 2 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013[5].
Cultura privind riscul	înseamnă normele, atitudinile și conduita unei instituții în ceea ce privește conștientizarea, asumarea și administrarea riscurilor, precum și mecanismele de control care stau la baza deciziilor lor privind riscurile. Cultura privind riscul influențează deciziile conducerii și ale angajaților în activitățile lor curente și are un impact asupra riscurilor pe care aceștia și le asumă.
Diferența de remunerare între femei și bărbați	înseamnă diferența dintre câștigurile salariale orare brute medii ale bărbaților și cele ale femeilor, exprimată ca procent din câștigurile salariale orare brute medii ale bărbaților.
Director financiar	înseamnă persoana care deține răspunderea generală pentru conducerea tuturor activităților următoare: administrarea resurselor financiare, planificarea financiară și raportarea financiară.
Director general	înseamnă persoana care răspunde de conducerea și coordonarea tuturor activităților economice ale unei instituții.
Instituție consolidantă	înseamnă o instituție obligată să respecte cerințele prudențiale pe baza situației consolidate, în conformitate cu partea 1, titlul 2, capitolul 2 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013.
Instituție cotată	înseamnă instituții ale căror instrumente financiare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată sau un sistem multilateral de tranzacționare, astfel cum sunt definite la articolul 4 alineatele (21) și (22) din Directiva 2014/65/UE, într-unul sau mai multe state membre[6].
Instituții semnificative	înseamnă instituțiile menționate la articolul 131 din Directiva 2013/36/UE [instituții globale de importanță sistemică (G-SII) și alte instituții de importanță sistemică (O-SII)] și, după caz,

[5] Vezi și STR privind consolidarea prudențială la adresa: https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/Publications/Draft%20Technical%20Standards/2021/973355/Final%20Report%20Draft%20RTS%20methods%20of%20consolidation.pdf

[6] Directiva 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Directivei 2002/92/CE și a Directivei 2011/61/UE (JO L 173, 12.6.2014, p. 349).

	alte instituții stabilite de autoritatea competentă sau de legislația națională, pe baza unei evaluări a mărimii și organizării interne a instituțiilor, precum și a naturii, obiectului de activitate și complexității activităților instituțiilor.
Mandat	înseamnă deținerea unei funcții de către un membru al organului de conducere al unei instituții sau al altei entități juridice.
Persoane care dețin funcții cheie	înseamnă persoanele care au o influență semnificativă asupra orientării instituției, însă care nu sunt membri ai organului de conducere și nu au funcția de director general. Printre ele se numără responsabilii cu funcții de control intern și directorul financiar, dacă nu sunt membri ai organului de conducere și, dacă sunt identificate de instituții printr-o abordare bazată pe risc, alte persoane care dețin funcții cheie. Alte persoane care dețin funcții cheie ar putea fi responsabilii de linii de activitate semnificative, șefi de filiale din Spațiul Economic European/Asociația Europeană a Liberului Schimb, de filiale din țări terțe, precum și alte funcții interne.
Personal	înseamnă toți angajații unei instituții și ai filialelor sale care intră în perimetrul de consolidare al acesteia, inclusiv filialele care nu intră sub incidența Directivei 2013/36/UE, precum și toți membrii organului de conducere în funcția sa de conducere și în funcția sa de supraveghere.
Responsabili cu funcții de control intern	înseamnă persoanele plasate la cel mai înalt nivel ierarhic, care sunt responsabile de conducerea eficace a funcționării curente a funcțiilor independente de administrare a riscurilor, de conformitate și de audit intern.

3. Punere în aplicare

Data aplicării

14. Prezentul ghid se aplică de la 31 decembrie 2021.

Abrogare

15. Ghidul ABE privind cadrul de administrare a activității (EBA/GL/2017/11) din 26 septembrie 2017 se abrogă începând cu data de 31 decembrie 2021.

4. Ghid

Titlul I – Proporționalitate

16. Principiul proporționalității prevăzut la articolul 74 alineatul (2) din Directiva 2013/36/UE își propune să asigure faptul că cadrul de administrare este consecvent cu profilul individual de risc și modelul de afaceri individual al instituției, astfel încât obiectivele cerințelor și dispozițiilor de reglementare să fie îndeplinite în mod eficace.

17. Instituțiile trebuie să țină cont de mărimea și organizarea lor internă, precum și de natura, amploarea și complexitatea activităților lor atunci când dezvoltă și pun în aplicare cadrul de administrare a activității. Instituțiile semnificative trebuie să dispună de un cadru de administrare a activității mai sofisticat, în timp ce instituțiile mai mici și de o complexitate redusă pot pune în aplicare un cadru de administrare a activității mai simplu. Cu toate acestea, instituțiile trebuie să ia act de faptul că mărimea sau importanța sistemică a unei instituții nu poate, în sine, să indice măsura în care o instituție este expusă la riscuri.

18. În scopul aplicării principiului proporționalității și pentru a asigura punerea în aplicare corespunzătoare a cerințelor de reglementare și a prezentului ghid, instituțiile și autoritățile competente trebuie să țină cont de toate aspectele următoare:

    a. mărimea, sub aspectul bilanțului total al instituției și al filialelor acesteia, care intră în perimetrul de aplicare a consolidării prudențiale;

    b. prezența geografică a instituției și amploarea operațiunilor sale în fiecare jurisdicție;

    c. forma juridică a instituției, inclusiv dacă instituția face parte dintr-un grup și, în caz afirmativ, evaluarea proporționalității în cadrul grupului;

    d. dacă este o instituție cotată;

    e. dacă instituția este autorizată să folosească modele interne pentru măsurarea cerințelor de capital (de exemplu, abordarea bazată pe modele interne de rating);

    f. tipul activităților și serviciilor autorizate desfășurate de instituție (de exemplu, vezi și anexa 1 la Directiva 2013/36/UE și anexa 1 la Directiva 2014/65/UE);

    g. modelul de afaceri și strategia aferente; natura și complexitatea activităților economice, precum și structura organizațională a instituției;

h. strategia privind administrarea riscurilor, apetitul pentru risc și profilul actual de risc al instituției, ținându-se cont, de asemenea, de rezultatul evaluării în cadrul SREP a capitalului și a lichidității;

i. structura acționariatului și de finanțare a instituției;

j. tipul de clienți (de exemplu, distribuitori cu amănuntul, societăți comerciale, instituții, întreprinderi mici, entități publice) și complexitatea produselor sau a contractelor;

k. funcțiile externalizate și canalele de distribuție;

l. sistemele existente de tehnologia informației, inclusiv sisteme de continuitate și funcțiile externalizate în acest domeniu și

m. dacă instituția se încadrează în definiția de la articolul 4 alineatul (1) punctele 145 și 146 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 privind instituții mici și cu un grad redus de complexitate sau privind instituții mari.

Titlul II – Rolul și componența organului de conducere și a comitetelor

1 Rolul și responsabilitățile organului de conducere

19. În conformitate cu articolul 88 alineatul (1) din Directiva 2013/36/UE, organul de conducere trebuie să aibă responsabilitatea finală și generală pentru instituție și definește, supraveghează și este responsabil pentru punerea în aplicare a unor mecanisme de guvernanță care să asigure administrarea eficace și prudentă a instituției.

20. Sarcinile organului de conducere trebuie definite în mod clar, făcându-se distincția între sarcinile aferente funcției de conducere (executivă) și cele ale funcției de supraveghere (neexecutivă). Responsabilitățile și sarcinile organului de conducere trebuie descrise într-un document scris și aprobat în mod corespunzător de către organul de conducere. Toți membrii organului de conducere trebuie să cunoască pe deplin structura și responsabilitățile organului de conducere, precum și repartizarea sarcinilor între diferitele funcții ale organului de conducere și ale comitetelor acestuia.

21. Funcția de supraveghere și cea de conducere a organului de conducere trebuie să interacționeze în mod eficace. Ambele funcții trebuie să își furnizeze reciproc informații suficiente pentru a le permite să își îndeplinească rolurile respective. Pentru a asigura existența unor verificări și a echilibrului corespunzător, procesul decizional din cadrul organului de conducere nu trebuie să fie dominat de un singur membru sau de o mică parte a membrilor săi.

22. Responsabilitățile organului de conducere trebuie să includă stabilirea, aprobarea și supravegherea procesului de punere în aplicare a:

a. strategiei generale de afaceri și a politicilor esențiale ale instituției având în vedere cadrul juridic și de reglementare în vigoare, luând în considerare interesele financiare și solvabilitatea pe termen lung ale instituției;

b. strategiei generale privind administrarea riscurilor, a apetitului pentru risc al instituției și a cadrului și măsurilor sale de administrare a riscurilor pentru a asigura faptul că organul de conducere dedică suficient timp aspectelor legate de riscuri și de administrarea lor;

c. unui cadru de administrare a activității adecvat și eficace și a unui cadru aferent controlului intern, astfel cum sunt definite în titlul V, care:

i. să includă o structură organizatorică clară și funcționarea independentă a funcțiilor de administrare a riscurilor, de conformitate și de audit care să dețină suficientă autoritate, statut și resurse pentru a-și îndeplini funcțiile;

ii. să asigure conformitatea cu cerințele de reglementare aplicabile în contextul prevenirii spălării banilor și a finanțării terorismului;

d. sumelor, tipurilor și distribuției capitalului intern și a capitalului de reglementare necesar pentru acoperirea corespunzătoare a riscurilor instituției;

e. obiectivelor pentru administrare lichidității instituției;

f. unei politici de remunerare care să fie în conformitate cu principiile prevăzute la articolele 92-95 din Directiva 2013/36/UE și în Ghidul ABE privind politicile solide de remunerare conform articolului 74 alineatul (3) și articolului 75 alineatul (2) din Directiva 2013/36/UE[7];

g. unui cadru care să asigure că evaluarea adecvării organului de conducere, atât la nivel individual, cât și la nivel colectiv este realizată în mod eficace , componența și planificarea succesiunii organului de conducere sunt corespunzătoare și organul de conducere își îndeplinește funcțiile în mod eficace[8];

h. unui proces de selecție și de evaluare a adecvării persoanelor care dețin funcții cheie[9];

[7] Ghidul ABE privind politicile solide de remunerare

[8] Vezi și Ghidul comun ESMA și ABE privind evaluarea adecvării membrilor organului de conducere și a persoanelor care dețin funcții cheie.

[9] Vezi și Ghidul comun ESMA și ABE privind evaluarea adecvării membrilor organului de conducere și a persoanelor care dețin funcții cheie.

i. cadrului care vizează asigurarea funcționării interne a fiecărui comitet al organului de conducere, dacă a fost înființat, cu detalierea:

   i. rolului, componenței și sarcinilor fiecăruia dintre acestea;

   ii. fluxului de informații corespunzător, inclusiv documentația aferentă recomandărilor și a concluziilor, precum și a liniilor de raportare dintre fiecare comitet și organul de conducere, autoritățile competente și alte părți;

j. unei culturi a riscurilor în concordanță cu secțiunea 9 din prezentul ghid, care presupune conștientizarea riscurilor de către instituție și comportamentul acesteia de asumare a riscurilor;

k. unei culturi și unor valori corporative în concordanță cu secțiunea 10, care promovează o conduită responsabilă și etică, inclusiv a unui cod de conduită sau a unui instrument similar;

l. unei politici privind conflictul de interese la nivel instituțional în concordanță cu secțiunea 11 și la nivelul personalului în concordanță cu secțiunea 12, precum și a

m. unui cadru care vizează asigurarea integrității sistemelor de contabilitate și raportare financiară, inclusiv a mecanismelor de control financiar și operațional, precum și a conformității cu legea și standardele relevante.

23. Atunci când stabilește, aprobă și supraveghează punerea în aplicare a aspectelor enumerate la punctul 22, organul de conducere trebuie să urmărească asigurarea unui model de afaceri, a unui cadru de administrare, inclusiv a unui cadru de administrare a riscurilor care să ia în considerare toate riscurile. Atunci când iau în considerare toate riscurile la care sunt expuse, instituțiile trebuie să ia în considerare toți factorii de risc relevanți, inclusiv factorii de risc de mediu, sociali și de guvernanță (MSG). Instituțiile trebuie să ia în considerare faptul că își pot determina riscurile prudențiale, inclusiv riscurile de credit, de exemplu prin intermediul factorilor de risc legați de tranziția către o economie durabilă sau evenimente fizice externe legate de climă care pot afecta debitorii, piața, lichiditatea, riscurile operaționale și, de asemenea, riscurile reputaționale, de exemplu prin intermediul factorilor de risc social și de guvernanță, de exemplu în contextul acordurilor de externalizare[10]. Printre aceste riscuri se numără, de exemplu, riscurile juridice în domeniul dreptului contractual sau al dreptului muncii, riscurile legate de posibile încălcări ale drepturilor omului sau alți factori de risc MSG care pot afecta țara în care se află furnizorul de servicii și capacitatea acestuia de a furniza serviciile la nivelurile convenite.

[10] Vezi raportul ABE privind administrarea și supravegherea riscurilor MSG publicat în temeiul articolului 98 alineatul (8) din CRD (Directiva privind cerințele de capital) pentru o descriere a modului în care ABE înțelege riscurile MSG, canalele de transmitere și a recomandărilor privind dispozițiile, procesele, mecanismele și strategiile care trebuie puse în aplicare de instituții pentru a identifica, a evalua și a gestiona riscurile MSG.

24. Organul de conducere trebuie să supravegheze procesul de publicare a informațiilor și comunicările cu terțe părți interesate și cu autoritățile competente.

25. Toți membrii organului de conducere trebuie să fie informați despre activitatea generală, situația financiară și cea privind riscurile din cadrul instituției, ținând cont de mediul economic, și despre deciziile luate care au un impact major asupra activității instituției.

26. Un membru al organului de conducere poate fi responsabil pentru o funcție de control intern, astfel cum se prevede la titlul V din secțiunea 19.1 cu condiția ca membrul respectiv să nu dețină alte mandate care să compromită activitățile de control intern ale acestuia și independența funcției de control intern.

27. Organul de conducere trebuie să monitorizeze, să revizuiască periodic și să abordeze orice puncte slabe identificate cu privire la punerea în aplicare a proceselor, strategiilor și politicilor legate de responsabilitățile prevăzute la punctele 22 și 23. Cadrul de administrare a activității și punerea în aplicare a acestuia trebuie revizuite și actualizate periodic ținându-se cont de principiul proporționalității, astfel cum este explicat în detaliu la titlul I. Dacă există modificări semnificative care afectează instituția, trebuie efectuată o analiză mai aprofundată.

2 Funcția de conducere a organului de conducere

28. Organul de conducere în funcția sa de conducere trebuie să se implice în mod activ în activitatea unei instituții și trebuie să ia decizii în mod întemeiat și în cunoștință de cauză.

29. Organul de conducere în funcția sa de conducere trebuie să fie responsabil pentru punerea în aplicare a strategiilor stabilite de către organul de conducere și să discute cu organul de conducere în funcția sa de supraveghere în mod periodic cu privire la punerea în aplicare și adecvarea strategiilor respective. Punerea în aplicare la nivel operațional poate fi asigurată de conducerea instituției.

30. Organul de conducere în funcția sa de conducere trebuie să conteste în mod constructiv și să revizuiască în mod critic propunerile, explicațiile și informațiile primite atunci când își exercită competența de apreciere și luare a deciziilor. Organul de conducere în funcția sa de conducere trebuie să raporteze în mod cuprinzător și să informeze în mod periodic și, după caz, fără întârziere nejustificată, organul de conducere în funcția sa de supraveghere cu privire la elementele relevante pentru evaluarea unei situații, a riscurilor și a evoluțiilor care afectează sau care ar putea afecta instituția, de exemplu, decizii importante privind activitățile economice și riscurile asumate, evaluarea mediului economic și de afaceri al instituției, lichiditatea și baza solidă de capital, precum și pentru evaluarea expunerilor la risc semnificativ.

31. Fără a aduce atingere transpunerii la nivel național a Directivei (UE) 2015/849, organul de conducere trebuie să identifice unul dintre membrii săi în conformitate cu cerințele prevăzute la articolul 46 alineatul (4) din Directiva (UE) 2015/849 privind combaterea spălării banilor (DCSB), care este responsabil de punerea în aplicare a actelor cu putere de lege și a actelor

administrative necesare pentru a se conforma directivei respective, inclusiv politicile și procedurile corespunzătoare în materie de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului în cadrul instituției și la nivelul organului de conducere[11].

3 Funcția de supraveghere a organului de conducere

32. Rolul membrilor organului de conducere în funcția sa de supraveghere trebuie să includă monitorizarea și punerea în discuție într-un mod constructiv a strategiei instituției.

33. Fără a aduce atingere dreptului intern, organul de conducere în funcția sa de supraveghere trebuie să includă membri independenți, astfel cum este prevăzut în secțiunea 9.3 din Ghidul comun ESMA și ABE privind evaluarea adecvării membrilor organului de conducere și a persoanelor care dețin funcții cheie în temeiul Directivei 2013/36/UE și al Directivei 2014/65/UE.

34. Fără a aduce atingere responsabilităților atribuite în temeiul dreptului intern aplicabil al societăților, organul de conducere în funcția sa de supraveghere trebuie:

    a. să supravegheze și să monitorizeze procesul decizional și acțiunile de la nivelul conducerii și să asigure supravegherea eficace a organului de conducere în funcția sa de conducere, inclusiv monitorizarea și examinarea minuțioasă a performanței sale individuale și colective și a procesului de punere în aplicare a strategiei și obiectivelor instituției;

    b. să pună în discuție în mod constructiv și să analizeze în mod critic propunerile și informațiile furnizate de membrii organului de conducere în funcția sa de conducere, precum și deciziile acestora;

    c. să țină cont de principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut la titlul I, să îndeplinească în mod corespunzător sarcinile și rolul comitetului de administrare a riscurilor, ale comitetului de remunerare și ale comitetului de nominalizare, dacă nu au fost înființate astfel de comitete;

    d. să asigure și să evalueze periodic eficacitatea cadrului de administrare a activității instituției și să ia măsurile adecvate pentru remedierea oricăror deficiențe identificate;

    e. să supravegheze și să monitorizeze punerea în aplicare consecventă a obiectivelor strategice, a structurii organizatorice și a strategiei privind administrarea riscurilor ale instituției, a apetitului pentru risc și a cadrului de administrare a riscurilor, precum și alte politici (de exemplu, politica de remunerare) și cadrul privind cerințele de publicare;

    f. să monitorizeze aplicarea consecventă a culturii instituției privind riscul;

[11] Organul de conducere ca organ colegial rămâne responsabil în ansamblu.

g. să supravegheze aplicarea și menținerea unui cod de conduită sau a unor politici similare și eficace pentru a identifica, a gestiona și a atenua conflictele de interese actuale și potențiale;

h. să supravegheze integritatea informațiilor și a raportării, precum și cadrul de control intern, inclusiv un cadru de administrare a riscurilor eficace și solid;

i. să asigure faptul că responsabilii cu funcțiile de control intern pot acționa în mod independent și, indiferent de responsabilitatea de a raporta altor organe interne, linii de activitate sau unități operaționale, pot să aducă în discuție probleme și să avertizeze în mod direct organul de conducere în funcția sa de supraveghere, dacă este cazul, atunci când există evoluții adverse ale riscurilor care afectează sau pot afecta instituția și

j. să monitorizeze aplicarea planului de audit intern după implicarea prealabilă a comitetului de administrare a riscurilor și a comitetului de audit, dacă au fost înființate astfel de comitete.

4 Rolul președintelui organului de conducere

35. Președintele organului de conducere trebuie să conducă organul de conducere, să contribuie la un flux eficient de informații în cadrul organului de conducere și între organul de conducere și comitetele sale, dacă acestea au fost înființate, și trebuie să fie responsabil pentru funcționarea generală eficace a acestuia.

36. Președintele trebuie să încurajeze și să promoveze discuții deschise și critice și să se asigure că opiniile divergente pot fi exprimate și discutate în cadrul procesului decizional.

37. Ca principiu general, președintele organului de conducere trebuie să fie un membru neexecutiv. Dacă președintelui i se permite să își asume sarcini executive, instituția trebuie să instituie măsuri pentru reducerea oricărui impact negativ asupra verificărilor și a echilibrărilor în cadrul instituției (de exemplu, prin desemnarea unui membru al consiliului de administrație principal sau independent ori prin încadrarea unui număr mai mare de membri neexecutivi în organul de conducere în funcția sa de supraveghere). În special, în conformitate cu articolul 88 alineatul (1) litera (e) din Directiva 2013/36/UE, președintele organului de conducere în funcția sa de supraveghere a unei instituții trebuie să nu exercite simultan funcția de director executiv în cadrul aceleiași instituții, cu excepția cazului în care acest cumul de funcții este justificat de instituție și este autorizat de autoritățile competente.

38. Președintele trebuie să stabilească ordini de zi ale reuniunilor și să asigure discutarea cu prioritate a aspectelor strategice. Acesta trebuie să se asigure că deciziile de la nivelul organului de conducere sunt luate în mod întemeiat și în cunoștință de cauză și că documentele și informațiile sunt primite cu suficient timp înaintea reuniunii.

39. Președintele organului de conducere trebuie să contribuie la repartizarea clară a sarcinilor între membrii organului de conducere și să asigure existența unui flux informațional eficient între aceștia pentru a permite membrilor organului de conducere în funcția sa de supraveghere să contribuie în mod constructiv la discuții și să voteze pe o bază întemeiată și în cunoștință de cauză.

5 Comitetele organului de conducere în funcția sa de supraveghere

5.1 Înființarea comitetelor

40. În conformitate cu articolul 109 alineatul (1) din Directiva 2013/36/UE, coroborat cu articolul 76 alineatul (3), articolul 88 alineatul (2) și articolul 95 alineatul (1) din Directiva 2013/36/UE, toate instituțiile care sunt semnificative la nivel individual, subconsolidat și consolidat trebuie să înființeze comitete de administrare a riscurilor, de nominalizare[12] și de remunerare[13] pentru a face recomandări organului de conducere în funcția sa de supraveghere și a pregăti deciziile care vor fi luate de acesta. Instituțiile nesemnificative, inclusiv atunci când intră în perimetrul de consolidare prudențială al unei instituții semnificative într-o situație subconsolidată sau consolidată, nu sunt obligate să înființeze astfel de comitete.

41. Dacă nu a fost înființat un comitet de administrare a riscurilor sau de nominalizare, trimiterile din prezentul ghid la respectivele comitete trebuie interpretate ca fiind aplicabile pentru organul de conducere în funcția sa de supraveghere, ținând cont de principiul proporționalității prevăzut la titlul I.

42. Ținând cont de criteriile enunțate la titlul I din prezentul ghid, instituțiile pot înființa alte comitete (de exemplu, comitetul de combatere a spălării banilor/finanțării terorismului, comitetul de etică, comitetul de conduită și comitetul de conformitate).

43. Instituțiile trebuie să asigure repartizarea și distribuirea clară a sarcinilor și atribuțiilor între comitetele specializate ale organului de conducere.

44. Fiecare comitet trebuie să aibă un mandat documentat, care să includă sfera responsabilităților sale, din partea organului de conducere în funcția sa de supraveghere și să stabilească proceduri de lucru adecvate.

45. Comitetele trebuie să sprijine funcția de supraveghere în domenii specifice și să faciliteze dezvoltarea și punerea în aplicare a unui cadru solid de administrare a activității. Delegarea către comitete nu exonerează în niciun fel organul de conducere în funcția sa de supraveghere de îndeplinirea colectivă a sarcinilor și responsabilităților sale.

[12] Vezi și Ghidul comun ESMA și ABE privind evaluarea adecvării membrilor organului de conducere și a persoanelor care dețin funcții cheie în conformitate cu Directiva 2013/36/UE și Directiva 2014/65/UE.
[13] Cu privire la comitetul de remunerare, vă rugăm să consultați Ghidul ABE privind practicile solide de remunerare.

5.2 Componența comitetelor[14]

46. Toate comitetele trebuie să fie prezidate de către un membru neexecutiv al organului de conducere care poate să își exercite capacitatea de apreciere obiectivă.

47. Membrii independenți[15] ai organului de conducere în funcția sa de supraveghere trebuie să fie implicați activ în activitatea comitetelor.

48. Dacă trebuie să se înființeze comitete în conformitate cu Directiva 2013/36/UE sau cu dreptul intern, acestea trebuie să fie compuse din cel puțin trei membri.

49. Ținând cont de dimensiunea organului de conducere și de numărul membrilor independenți ai organului de conducere în funcția sa de supraveghere, instituțiile trebuie să se asigure că în componența comitetelor nu intră același grup de membri care constituie un alt comitet.

50. Instituțiile trebuie să aibă în vedere rotația ocazională a președinților și a membrilor comitetelor, ținând cont de experiența, cunoștințele și competențele specifice necesare la nivel individual sau colectiv pentru respectivele comitete.

51. Comitetul de administrare a riscurilor și comitetul de nominalizare trebuie să fie compuse din membri neexecutivi din cadrul organului de conducere în funcția sa de supraveghere al instituției vizate. Componența comitetului de audit trebuie să fie în conformitate cu articolul 41 din Directiva 2006/43/CE[16]. Componența comitetului de remunerare trebuie să fie în conformitate cu secțiunea 2.4.1 din Ghidul ABE privind politicile solide de remunerare[17].

52. În instituții globale de importanță sistemică (G-SII) și în instituții de importanță sistemică (O-SII), comitetele de nominalizare trebuie să includă o majoritate a membrilor care sunt independenți și să fie prezidate de un membru independent. În alte instituții semnificative, care sunt stabilite de către autorități competente sau prin dreptul intern, comitetul de nominalizare trebuie să includă un număr suficient de membri independenți; astfel de instituții ar putea considera ca bună practică numirea unui președinte independent al comitetului de nominalizare.

53. Membrii comitetului de nominalizare trebuie să aibă, la nivel individual și colectiv, cunoștințe, competențe și expertiză adecvate cu privire la procesul de selecție și cerințele privind evaluarea adecvării în conformitate cu Directiva 2013/36/UE.

[14] Această secțiune trebuie interpretată în legătură cu Ghidul comun ESMA și ABE privind evaluarea adecvării membrilor organului de conducere și a persoanelor care dețin funcții cheie în conformitate cu Directiva 2013/36/UE și Directiva 2014/65/UE.

[15] Astfel cum sunt definiți la secțiunea 9.3 din Ghidul comun ESMA și ABE privind evaluarea adecvării membrilor organului de conducere și a persoanelor care dețin funcții cheie în conformitate cu Directiva 2013/36/UE și Directiva 2014/65/UE.

[16] Directiva 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 mai 2006 privind auditul legal al conturilor anuale și al conturilor consolidate, de modificare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului și de abrogare a Directivei 84/253/CEE (JO L 157, 9.6.2006, p. 87), astfel cum a fost modificată ultima dată prin Directiva 2014/56/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014.

[17] Ghidul ABE privind politicile solide de remunerare conform articolelor 74 alineatul (3) și 75 alineatul (2) din Directiva 2013/36/UE și informațiile publicate conform articolului 450 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 (EBA/GL/2015/22).

54. În instituții globale de importanță sistemică (G-SII) și în instituții de importanță sistemică (O-SII), comitetul de administrare a riscurilor trebuie să includă o majoritate a membrilor care sunt independenți. În instituții globale de importanță sistemică (G-SII) și în instituții de importanță sistemică (O-SII), președintele comitetului de administrare a riscurilor trebuie să fie un membru independent. În alte instituții semnificative, care sunt stabilite de către autorități competente sau prin dreptul intern, comitetul de administrare a riscurilor trebuie să includă un număr suficient de membri care sunt independenți, iar președintele comitetului de administrare a riscurilor trebuie să fie, dacă este posibil, un membru independent. În cadrul tuturor instituțiilor, președintele comitetului de administrare a riscurilor nu trebuie să fie nici președintele organului de conducere, nici președintele vreunui alt comitet.

55. Membrii comitetului de administrare a riscurilor trebuie să aibă, la nivel individual și colectiv, cunoștințe, competențe și expertiză adecvate cu privire la practicile de administrare și de control al riscurilor.

5.3 Procesele comitetelor

56. Comitetele trebuie să raporteze în mod periodic organului de conducere în funcția sa de supraveghere.

57. Comitetele trebuie să interacționeze între ele, după caz. Fără a aduce atingere punctului 49, o astfel de interacțiune ar putea lua forma unei participări încrucișate, astfel că președintele sau un membru al unui comitet poate fi, de asemenea, membru al altui comitet.

58. Membrii comitetelor trebuie să se lanseze în discuții deschise și critice în cadrul cărora să se dezbată în mod constructiv opinii divergente.

59. Comitetele trebuie să înregistreze într-un document ordinile de zi ale reuniunilor comitetelor și rezultatele și concluziile principale ale acestora.

60. Comitetele de administrare a riscurilor și de nominalizare trebuie cel puțin:

    a. să aibă acces la toate informațiile relevante și datele necesare pentru a-și îndeplini rolul, inclusiv la informații și date de la funcții corporative relevante și funcții de control (de exemplu, funcția juridică, financiară, de resurse umane, IT, de audit intern, de administrare a riscurilor, de conformitate, inclusiv informații privind respectarea cerințelor în materie de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului și informații agregate referitoare la rapoartele privind tranzacțiile suspecte și factorii de risc asociați spălării banilor și finanțării terorismului);

    b. să primească rapoarte periodice și informări ad hoc, comunicări și opinii de la responsabilii cu funcțiile de control intern cu privire la profilul de risc actual al instituției, cultura sa privind riscul și limitele sale de risc, precum și la orice încălcări

semnificative[18] care ar fi putut să apară, însoțite de informații detaliate și recomandări pentru măsurile de remediere luate, care trebuie luate sau sugerate a fi luate cu privire la acestea; să revizuiască periodic și să decidă cu privire la conținutul, formatul și frecvența informațiilor privind riscurile care vor fi raportate acestora, precum și

c. dacă este necesar, să asigure implicarea corespunzătoare a funcțiilor de control intern și a altor funcții relevante (de resurse umane, juridică, financiară) în domeniile lor specifice de expertiză și/sau să solicite consultanță din partea unui expert extern.

5.4 Rolul comitetului de administrare a riscurilor

61. Atunci când este constituit, comitetul de administrare a riscurilor trebuie cel puțin:

a. să informeze și să sprijine organul de conducere în funcția sa de supraveghere cu privire la monitorizarea apetitului pentru risc și a strategiei generale privind administrarea riscurilor, actuale și viitoare, ale instituției, ținând cont de toate tipurile de riscuri, pentru a asigura conformitatea acestora cu strategia de afaceri, obiectivele, cultura și valorile corporative ale instituției;

b. să asiste organul de conducere în funcția sa de supraveghere în monitorizarea procesului de punere în aplicare a strategiei instituției privind administrarea riscurilor și a limitelor aferente stabilite;

c. să supravegheze punerea în aplicare a strategiilor pentru administrarea capitalului și a lichidităților, precum și pentru toate celelalte riscuri relevante ale unei instituții, precum riscul de piață, de credit, operațional (inclusiv riscurile juridice și IT) și cele reputaționale, pentru a evalua adecvarea acestora în raport cu apetitul pentru risc și strategia privind administrarea riscurilor aprobată;

d. să ofere organului de conducere în funcția sa de supraveghere recomandări cu privire la ajustările necesare la strategia privind administrarea riscurilor ca urmare, printre altele, a modificărilor produse la nivelul modelului de afaceri al instituției, al evoluțiilor pieței sau al recomandărilor emise de funcția de administrare a riscurilor;

e. să ofere consiliere cu privire la numirea consultanților externi pe care funcția de supraveghere poate decide să îi angajeze pentru consultanță sau asistență;

f. să analizeze o serie de scenarii posibile, inclusiv scenarii de criză, pentru a evalua modul în care profilul de risc al instituției ar reacționa la evenimente externe și interne;

g. să supravegheze armonizarea tuturor produselor și serviciilor financiare semnificative oferite clienților cu modelul de afaceri și strategia privind administrarea riscurilor ale

[18] În ceea ce privește încălcările grave în domeniul combaterii spălării banilor/finanțării terorismului. Vă rugăm să consultați, de asemenea, orientările care urmează să fie emise în temeiul articolului 117 alineatul (6) din Directiva 2013/36/UE, care precizează modul de cooperare și de schimb de informații dintre autoritățile menționate la alineatul (5) din articolul respectiv, în special în ceea ce privește grupurile transfrontaliere și în contextul identificării unor încălcări grave ale normelor de combatere a spălării banilor.

instituției [19]. Comitetul de administrare a riscurilor trebuie să evalueze riscurile asociate produselor și serviciilor financiare oferite și să țină cont de alinierea între prețurile stabilite pentru respectivele produse și servicii și profiturile obținute din acestea, precum și

h. să evalueze recomandările auditorilor interni sau externi și să urmărească punerea în aplicare corespunzătoare a măsurilor luate.

62. Comitetul de administrare a riscurilor trebuie să colaboreze cu alte comitete ale căror activități pot avea un impact asupra strategiei de administrare a riscurilor (de exemplu, comitete de audit și de remunerare) și să comunice în mod periodic cu funcțiile de control intern ale instituției, în special cu funcția de administrare a riscurilor.

63. Dacă este înființat, comitetul de administrare a riscurilor trebuie, fără a aduce atingere sarcinilor comitetului de remunerare, să analizeze dacă stimulentele oferite de politicile și practicile de remunerare iau în considerare riscul, capitalul și lichiditatea instituției, precum și probabilitatea și calendarul câștigurilor acesteia.

5.5 Rolul comitetului de audit

64. În conformitate cu Directiva 2006/43/CE[20], dacă a fost înființat, comitetul de audit trebuie, printre altele:

a. să monitorizeze eficacitatea sistemelor de control intern al calității și de administrare a riscurilor și, dacă este cazul, funcția sa de audit intern, cu privire la raportarea financiară a instituției auditate, fără a aduce atingere independenței acesteia;

b. să supravegheze instituirea de politici de contabilitate de către instituție;

c. să monitorizeze procesul de raportare financiară și să prezinte recomandări care să vizeze asigurarea integrității acestei raportări;

d. să analizeze și să monitorizeze independența auditorilor statutari sau a firmelor de audit în conformitate cu articolele 22, 22a, 22b, 24a și 24b din Directiva 2006/43/UE și cu articolul 6 din Regulamentul (UE) nr. 537/2014[21] și, în special, caracterul adecvat al

[19] Vezi și Ghidul ABE privind mecanismele de supraveghere și de guvernanță a produselor pentru produsele de retail bancar la adresa http://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/consumer-protection-and-financial-innovation/guidelines-on-product-oversight-and-governance-arrangements-for-retail-banking-products.

[20] Directiva 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 mai 2006 privind auditul legal al conturilor anuale și al conturilor consolidate, de modificare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului și de abrogare a Directivei 84/253/CEE (JO L 157, 9.6.2006, p. 87), astfel cum a fost modificată ultima dată prin Directiva 2014/56/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014.

[21] Regulamentul (UE) nr. 537/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 privind cerințe specifice referitoare la auditul statutar al entităților de interes public și de abrogare a Deciziei 2005/909/CE a Comisiei (JO L 158, 27.5.2014, p. 77).

prestării de alte servicii decât serviciile de audit către instituția auditată în conformitate cu articolul 5 din regulamentul respectiv;

e. să monitorizeze auditul statutar al situațiilor financiare anuale și consolidate, în special desfășurarea acestuia, ținând cont de orice constatări și concluzii ale autorității competente în temeiul articolului 26 alineatul (6) din Regulamentul (UE) nr. 537/2014;

f. să fie responsabil pentru procedura de selecție a auditorului (auditorilor) statutar(i) extern(i) sau a firmei (firmelor) de audit și să recomande, pentru aprobarea de către organul competent al instituției, numirea acestora [în conformitate cu articolul 16 din Regulamentul (UE) nr. 537/2014, cu excepția cazului în care se aplică articolul 16 alineatul (8) din Regulamentul (UE) nr. 537/2014], acordarea de compensații și demiterea acestora;

g. să revizuiască sfera și frecvența auditului statutar al situațiilor anuale sau consolidate;

h. în conformitate cu articolul 39 alineatul (6) litera (a) din Directiva 2006/43/UE, să informeze organul administrativ sau de supraveghere al entității auditate cu privire la rezultatul auditului statutar și să explice cum a contribuit auditul statutar la integritatea raportării financiare și care a fost rolul comitetului de audit în procesul respectiv și

i. să primească și să țină cont de rapoartele de audit.

5.6 Comitete mixte

65. În conformitate cu articolul 76 alineatul (3) din Directiva 2013/36/UE, autoritățile competente pot permite instituțiilor care nu sunt considerate semnificative să combine comitetul de administrare a riscurilor, dacă a fost înființat, cu comitetul de audit, astfel cum este prevăzut la articolul 39 din Directiva 2006/43/CE.

66. Dacă sunt înființate comitete de administrare a riscurilor și de nominalizare în instituții nesemnificative, acestea pot combina respectivele comitete. În acest caz, instituțiile respective trebuie să susțină pe bază de documente motivele pentru care au ales să combine comitetele și modul în care abordarea contribuie la realizarea obiectivelor comitetelor.

67. Instituțiile trebuie să asigure în permanență că membrii unui comitet mixt posedă, în mod individual și colectiv, cunoștințele, aptitudinile și expertiza necesare pentru a înțelege pe deplin sarcinile care trebuie să fie îndeplinite de către comitetul mixt[22].

[22] Vezi și Ghidul comun ESMA și ABE privind evaluarea adecvării membrilor organului de conducere și a persoanelor care dețin funcții cheie în conformitate cu Directiva 2013/36/UE și Directiva 2014/65/UE.

Titlul III – Cadrul de administrare a activității

6 Cadrul organizațional și structura organizatorică

6.1 Cadrul organizațional

68. Organul de conducere al unei instituții trebuie să asigure o structură operațională și organizatorică adecvată și transparentă pentru instituția respectivă și trebuie să aibă o prezentare scrisă a acesteia. Structura trebuie să promoveze și să demonstreze administrarea eficace și prudențială a unei instituții la nivel individual, subconsolidat și consolidat. Organul de conducere trebuie să asigure faptul că funcțiile de control intern sunt independente de liniile de activitate pe care le controlează, inclusiv faptul că există o separare adecvată a sarcinilor, și că acestea dețin resursele financiare și umane adecvate, precum și competențele necesare pentru a-și îndeplini rolul în mod eficace. Liniile de raportare și repartizarea responsabilităților, în cadrul unei instituții, în special între persoanele care dețin funcții cheie, trebuie să fie clare, bine stabilite, coerente, obligatorii și documentate în mod corespunzător. Documentația trebuie să fie actualizată, după caz.

69. Structura instituției nu trebuie să împiedice capacitatea organului de conducere de a supraveghea și a administra în mod eficace riscurile cu care se confruntă instituția ori grupul din care aceasta face parte sau capacitatea autorității competente de a supraveghea în mod eficace instituția.

70. Organul de conducere trebuie să evalueze dacă și în ce mod modificările semnificative produse la nivelul structurii grupului (de exemplu, înființarea de filiale noi, fuziuni și achiziții, vânzarea sau lichidarea unor părți ale grupului, ori evoluții externe) au un impact asupra caracterului solid al cadrului organizațional al instituției. Dacă sunt identificate deficiențe, organul de conducere trebuie să efectueze cu rapiditate ajustările necesare.

6.2 Principiul „cunoaște-ți structura”

71. Organul de conducere trebuie să cunoască și să înțeleagă pe deplin structura juridică, organizatorică și operațională a instituției (pe baza principiului „cunoaște-ți structura”) și să se asigure că aceasta este în concordanță cu strategia de afaceri și de administrare a riscurilor aprobată și cu apetitul pentru risc și că este acoperită de cadrul său de administrare a riscurilor.

72. Organul de conducere trebuie să aibă responsabilitatea aprobării de strategii și politici solide pentru constituirea de noi structuri. Atunci când o instituție înființează mai multe entități juridice în propriul grup, numărul lor și, în special, legăturile și tranzacțiile dintre acestea nu trebuie să creeze dificultăți pentru conceperea modelului de cadru de administrare a activității și pentru administrarea și supravegherea eficace a riscurilor întregului grup. Organul de conducere trebuie să asigure faptul că structura unei instituții și, dacă este cazul, structurile din cadrul unui grup, ținând cont de criteriile prevăzute la secțiunea 7, sunt clare, eficiente și

transparente pentru personalul și acționarii instituției sau alte părți interesate, precum și pentru autoritatea competentă.

73. Organul de conducere trebuie să ghideze structura, evoluția și limitele instituției și trebuie să se asigure că structura sa este justificată și eficientă și că nu presupune un nivel de complexitate nejustificată sau necorespunzătoare.

74. Organul de conducere al unei instituții consolidante trebuie să înțeleagă nu doar structura juridică, organizatorică și operațională a grupului, ci și scopul și activitățile diferitelor sale entități, precum și legăturile și relațiile dintre acestea. Aceasta include înțelegerea riscurilor operaționale specifice grupului și a expunerilor din interiorul grupului, precum și a modului în care finanțarea, capitalul, lichiditatea și profilurile de risc ale grupului ar putea fi afectate în împrejurări normale și defavorabile. Organul de conducere trebuie să se asigure că instituția poate să obțină cu promptitudine informații despre grup, cu privire la tipul, caracteristicile, organigrama, structura acționariatului și activitățile fiecărei entități juridice și că instituțiile din cadrul grupului respectă toate cerințele de raportare de supraveghere la nivel individual, subconsolidat și consolidat.

75. Organul de conducere al unei instituții consolidate trebuie să se asigure că diferitele entități din grup (inclusiv instituția consolidantă însăși) primesc suficiente informații pentru a-și crea o imagine clară a obiectivelor generale, strategiilor și profilului de risc la nivelul grupului, precum și a modului în care entitatea din cadrul grupului vizată este integrată în structura și funcționarea operațională ale grupului. Astfel de informații și revizuiri ale acestora trebuie să fie documentate și puse la dispoziția funcțiilor relevante vizate, inclusiv a organului de conducere, a liniilor de activitate și a funcțiilor de control intern. Membrii organului de conducere al unei instituții consolidante trebuie să se țină la curent cu privire la riscurile pe care le provoacă structura grupului, ținând cont de criteriile prevăzute la secțiunea 7 din ghid. Aceasta include primirea:

    a. de informații privind factorii majori de risc;

    b. de rapoarte periodice de evaluare a structurii generale a instituției și de evaluare a conformității activităților entităților individuale cu strategia aprobată la nivelul grupului și

    c. de rapoarte periodice privind tematici pentru care cadrul de reglementare impune conformitatea la nivel individual, subconsolidat și consolidat.

6.3 Structuri complexe și activități nestandardizate sau netransparente

76. Instituțiile trebuie să evite înființarea de structuri complexe și posibil netransparente. În procesul lor decizional, instituțiile trebuie să țină cont de rezultatele unei evaluări a riscurilor efectuate pentru a identifica dacă astfel de structuri ar putea fi utilizate pentru un scop asociat

spălării banilor sau altor infracțiuni financiare, precum și de măsurile de control aferente și cadrul juridic existent[23]. În acest scop, instituțiile trebuie să țină cont, cel puțin, de:

a. măsura în care jurisdicția în care va fi înființată structura respectă în mod eficace standardele UE și cele internaționale privind transparența fiscală, combaterea spălării banilor și combaterea finanțării terorismului[24];

b. măsura în care structura servește unui scop economic și juridic evident;

c. măsura în care structura ar putea fi utilizată pentru a ascunde identitatea ultimului beneficiar real;

d. măsura în care solicitarea clientului care determină o posibilă înființare a unei structuri dă naștere unor preocupări;

e. dacă structura ar putea împiedica supravegherea corespunzătoare de către organul de conducere al instituției sau capacitatea instituției de a administra riscul aferent și

f. dacă structura creează obstacole în calea supravegherii eficace de către autoritățile competente.

77. În orice caz, instituțiile nu trebuie să înființeze structuri complexe opace sau inutile care nu au o justificare economică sau un scop juridic clar sau structuri care ar putea ridica semne de întrebare cu privire la faptul că acestea ar putea fi create pentru un scop legat de infracțiunile financiare.

78. Atunci când înființează astfel de structuri, organul de conducere trebuie să le înțeleagă și să înțeleagă scopul acestora și riscurile specifice asociate acestora, precum și să se asigure că funcțiile de control intern sunt implicate în mod corespunzător. Astfel de structuri trebuie să fie aprobate și menținute doar atunci când scopul acestora a fost definit și înțeles în mod clar și atunci când organul de conducere s-a asigurat că au fost identificate toate riscurile semnificative, inclusiv riscurile reputaționale, că toate riscurile pot fi administrate în mod eficace și raportate în mod corespunzător și că a fost asigurată supravegherea eficace. Cu cât structura organizațională și operațională este mai complexă și mai opacă și riscurile sunt mai mari, cu atât supravegherea structurii trebuie să fie mai intensă .

79. Instituțiile trebuie să își documenteze deciziile și să își poată justifica deciziile în fața autorităților competente.

[23] Pentru detalii suplimentare privind evaluarea riscului de țară și a riscului asociat produselor și clienților individuali, instituțiile trebuie să consulte, de asemenea, ghidul comun privind factorii de risc SB/FT (EBA GL JC/2017/37) aflat în prezent în curs de revizuire.

[24] Vezi și: https://eba.europa.eu/regulation-and-policy/anti-money-laundering-and-e-money/rts-on-the-implementation-of-group-wide-aml/cft-policies-in-third-countries

80. Organul de conducere trebuie să se asigure de luarea unor măsuri corespunzătoare pentru evitarea sau reducerea riscurilor asociate activităților din cadrul unor astfel de structuri. Aceasta include asigurarea faptului că:

    a. instituția dispune de politici și proceduri adecvate și procese documentate (de exemplu, limite aplicabile, fluxuri de informații) pentru analizarea, conformitatea, aprobarea și administrarea riscurilor aferente acestor activități, ținându-se cont de consecințele asupra structurii organizatorice și operaționale a grupului, de profilul de risc și de riscul reputațional al acesteia;

    b. informațiile cu privire la aceste activități și riscurile aferente sunt accesibile instituției consolidante și auditorilor interni și externi și sunt raportate organului de conducere în funcția sa de supraveghere și autorității competente care a acordat autorizația și

    c. instituția evaluează periodic nevoia permanentă de a menține astfel de structuri.

81. Aceste structuri și activități, inclusiv conformitatea acestora cu legislația și standardele profesionale, trebuie să fie supuse unei analize regulate de către funcția de audit intern pe baza unei abordări bazate pe risc.

82. Instituțiile trebuie să ia aceleași măsuri de administrare a riscurilor precum cele pentru activitățile economice proprii ale instituției atunci când desfășoară activități nestandardizate și netransparente pentru clienți (de exemplu, ajută clienții să înființeze vehicule în jurisdicții offshore, dezvoltă structuri complexe, finanțează tranzacții pentru aceștia sau prestează servicii fiduciare) care prezintă provocări similare la nivelul cadrului de administrare a activității și dau naștere unor riscuri operaționale și reputaționale semnificative. În special, instituțiile trebuie să analizeze motivul pentru care un client dorește să înființeze o anumită structură.

7 Cadrul organizațional în contextul unui grup

83. În conformitate cu articolul 109 alineatul (2) din Directiva 2013/36/UE, întreprinderile-mamă și filialele care fac obiectul directivei respective trebuie să se asigure de faptul că dispozițiile, procesele și mecanismele privind cadrul de administrare a activității sunt consecvente și bine integrate pe o bază consolidată și subconsolidată. În acest scop, întreprinderile-mamă și filialele care intră în perimetrul de consolidare prudențială trebuie să pună în aplicare astfel de dispoziții, procese și mecanisme în filialele lor care nu fac obiectul Directivei 2013/36/UE, inclusiv în cele stabilite în țări terțe, inclusiv în centre financiare offshore, pentru a asigura existența unui cadru de administrare a activității solid pe bază consolidată și subconsolidată. În ceea ce privește cerințele de remunerare, se aplică unele excepții în conformitate cu articolul 109 alineatele (4) și (5)[25]. Funcțiile competente din cadrul instituției consolidante și al filialelor acesteia trebuie să interacționeze și să facă schimb de date și informații, după caz. Dispozițiile, procesele și mecanismele privind cadrul de administrare a activității trebuie să se

[25]Vezi și Ghidul ABE privind politicile de remunerare solide.

asigure de faptul că instituția consolidantă deține suficiente date și informații și că poate să evalueze profilul de risc la nivel de grup, astfel cum s-a detaliat în secțiunea 6.2.

84. Organul de conducere al unei filiale care face obiectul Directivei 2013/36/UE trebuie să adopte și să pună în aplicare, la nivel individual, politicile privind cadrul de administrare a activității de la nivelul grupului instituite la nivel consolidat sau subconsolidat într-un mod care să asigure conformitatea cu toate cerințele specifice în temeiul dreptului UE și al dreptului intern.

85. La nivel consolidat și subconsolidat, instituția consolidantă trebuie să asigure respectarea politicilor privind cadrul de administrare a activității de la nivelul grupului și a cadrului de control intern, astfel cum se menționează la titlul V, de către toate instituțiile și alte entități care intră în perimetrul de consolidare prudențială, inclusiv filialele acestora care nu fac, ca atare, obiectul Directivei 2013/36/UE. Atunci când pune în aplicare politici privind cadrul de administrare a activității, instituția consolidantă trebuie să se asigure de faptul că fiecare filială dispune de un cadru de administrare solid și să aibă în vedere dispoziții, procese și mecanisme specifice dacă activitățile economice sunt organizate nu în entități juridice separate, ci în cadrul unei matrice a liniilor de activitate care cuprind mai multe entități juridice.

86. O instituție consolidantă trebuie să aibă în vedere interesele tuturor filialelor sale și modul în care strategiile și politicile contribuie la interesul fiecărei filiale și la interesul întregului grup pe termen lung.

87. Întreprinderile-mamă și filialele acestora trebuie să se asigure de faptul că instituțiile și entitățile din cadrul grupului respectă toate cerințele de reglementare specifice în orice jurisdicție relevantă.

88. Instituția consolidantă trebuie să se asigure de faptul că filialele înființate în țări terțe, care sunt incluse în perimetrul de consolidare prudențială, dispun de dispoziții, procese și mecanisme privind cadrul de administrare a activității care sunt consecvente cu politicile privind cadrul de administrare a activității de la nivelul grupului și că respectă cerințele articolelor 74-96 din Directiva 2013/36/UE și prezentul ghid, în măsura în care acest lucru nu este ilegal în temeiul legislației din țara terță în cauză.

89. Cerințele privind cadrul de administrare a activității prevăzute de Directiva 2013/36/UE și dispozițiile din prezentul ghid se aplică instituțiilor indiferent dacă acestea sunt filiale ale unei întreprinderi-mamă într-o țară terță. Dacă o filială UE a unei întreprinderi-mamă dintr-o țară terță este o instituție consolidantă, perimetrul de consolidare prudențială nu include nivelul întreprinderii-mamă situate într-o țară terță și al altor filiale directe ale întreprinderii-mamă respective. Instituția consolidantă trebuie să se asigure că politica privind cadrul de administrare a activității la nivelul întregului grup a instituției-mamă dintr-o țară terță este luată în considerare în propria sa politică privind cadrul de administrare a activității în măsura în care acest lucru nu contravine cerințelor prevăzute în dreptul UE în materie, inclusiv celor din Directiva 2013/36/UE și specificațiilor suplimentare din prezentul ghid.

90. Atunci când instituie politici și când documentează dispoziții aferente cadrului de administrare a activității, instituțiile trebuie să ia în considerare aspectele enunțate în anexa I la ghid. Chiar dacă politicile și documentația pot fi incluse în documente separate, instituțiile trebuie să aibă în vedere combinarea acestora sau să facă trimitere la acestea într-un singur document privind cadrul de administrare a activității.

8 Politica de externalizare[26]

91. Organul de conducere trebuie să aprobe, să revizuiască și să actualizeze periodic politica de externalizare a unei instituții, asigurându-se că modificările corespunzătoare sunt aplicate cu promptitudine.

92. Politica de externalizare trebuie să ia în considerare impactul externalizării asupra activității instituției și riscurile cu care se confruntă aceasta (precum riscurile operaționale, inclusiv riscurile juridice și IT și riscurile de concentrare). Politica trebuie să includă mecanismele de raportare și monitorizare care trebuie puse în aplicare pe întreaga durată a contractului de externalizare (inclusiv elaborarea unui scenariu privind externalizarea, încheierea unui contract de externalizare, executarea contractului până la expirarea acestuia, planuri pentru situații neprevăzute și strategii de ieșire). O instituție rămâne pe deplin responsabilă pentru toate serviciile și activitățile externalizate, precum și pentru toate deciziile conducerii care decurg din acestea. În consecință, politica de externalizare trebuie să stabilească în mod clar că activitatea de externalizare nu exonerează instituția de obligațiile sale care decurg din reglementare și de responsabilitățile față de clienți.

93. Politica trebuie să specifice că acordurile de externalizare nu afectează supravegherea pe bază de raportări și la fața locului a instituției și nu trebuie să încalce nicio restricție de supraveghere a serviciilor și activităților. Politica trebuie să vizeze, de asemenea, externalizarea în interiorul grupului (și anume, servicii prestate de către o entitate juridică separată în interiorul grupului unei instituții) și să țină cont de orice circumstanțe specifice grupului.

Titlul IV – Cultura privind riscul și conduita profesională

9 Cultura privind riscul

94. O cultură privind riscul solidă și consecventă trebuie să fie un element esențial al administrării eficace a riscurilor instituțiilor și trebuie să le permită acestora să ia decizii viabile și în cunoștință de cauză.

95. Instituțiile trebuie să dezvolte o cultură privind riscul integrată la nivel de instituție, întemeiată pe o deplină înțelegere și o perspectivă holistică asupra riscurilor cu care se

[26] Vezi și: Ghidul ABE privind acordurile de externalizare, disponibil la adresa: https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/internal-governance/guidelines-on-outsourcing-arrangements

confruntă acestea și a modului de administrare a acestora, în funcție de apetitul pentru risc al instituției.

96. Instituțiile trebuie să dezvolte o cultură privind riscul prin politici, comunicare și formarea personalului cu privire la activitățile, strategia și profilul de risc al instituțiilor și să adapteze comunicarea și formarea personalului ținând cont de responsabilitățile personalului cu privire la asumarea riscurilor și administrarea acestora.

97. Personalul trebuie să își cunoască pe deplin responsabilitățile legate de administrarea riscurilor. Administrarea riscurilor nu trebuie să fie limitată la specialiștii în domeniul riscului sau la funcțiile de control intern. Unitățile operaționale aflate sub supravegherea organului de conducere trebuie să aibă, în primul rând, responsabilitatea pentru administrarea riscurilor în mod curent în concordanță cu politicile, procedurile și măsurile de control ale instituției, ținând cont de apetitul pentru risc și de capacitatea de risc a instituției.

98. O cultură solidă privind riscurile trebuie să includă, însă fără a se limita la:

    a. Cultura generală stabilită de la nivel de conducere: organul de conducere trebuie să fie responsabil pentru stabilirea și comunicarea valorilor și așteptărilor de bază ale instituției. Comportamentul membrilor săi trebuie să reflecte valorile adoptate. Conducerea instituțiilor, inclusiv persoanele care dețin funcții cheie, trebuie să contribuie la comunicarea internă a valorilor și așteptărilor de bază către angajați. Angajații trebuie să acționeze în conformitate cu toate legile și regulamentele aplicabile și să comunice cu promptitudine neconformitatea observată în interiorul sau în exteriorul instituției (de exemplu, autorității competente printr-un proces de denunțare). Organul de conducere trebuie să promoveze, să monitorizeze și să evalueze în permanență cultura instituției privind riscul, să analizeze impactul culturii privind riscul asupra stabilității financiare, profilului de risc și asupra cadrului de administrare solid al instituției și să aducă modificări, dacă este cazul.

    b. Răspundere: personalul relevant la toate nivelurile trebuie să cunoască și să înțeleagă valorile de bază ale instituției și, în măsura în care acest lucru este necesar pentru rolul lor, apetitul pentru risc și capacitatea de risc a acesteia. Angajații trebuie să aibă capacitatea de a-și îndeplini rolurile și să știe că vor fi trași la răspundere pentru acțiunile lor în legătură cu comportamentul instituției de asumare a riscurilor.

    c. Comunicare și dezbatere eficace: o cultură solidă privind riscurile trebuie să promoveze un mediu de comunicare deschisă și de dezbatere eficace în care procesele decizionale încurajează o serie amplă de puncte de vedere, permit testarea practicilor curente, stimulează o atitudine critică constructivă în rândul angajaților și promovează un mediu de implicare deschisă și constructivă în interiorul întregii organizații.

d. Stimulente: stimulentele adecvate trebuie să joace un rol esențial în alinierea comportamentului de asumare a riscurilor la profilul de risc al instituției și la interesul pe termen lung al acesteia[27].

10 Valori corporative și codul de conduită

99. Organul de conducere trebuie să dezvolte, să adopte, să adere la și să promoveze standarde etice și profesionale înalte ținând cont de nevoile și caracteristicile specifice ale instituției și să se asigure de punerea în aplicare a unor astfel de standarde (prin intermediul unui cod de conduită sau al unui instrument similar). De asemenea, acesta trebuie să supravegheze respectarea standardelor respective de către angajați. Dacă este cazul, organul de conducere poate adopta și pune în aplicare standardele instituției elaborate la nivel de grup sau standarde comune publicate de către asociații sau alte organizații relevante.

100. Instituțiile trebuie să se asigure că nu se face discriminare între membrii personalului pe criterii de sex, rasă, culoare, origine etnică sau socială, caracteristici genetice, limbă, religie sau convingeri, opinii politice sau de orice altă natură, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere, dizabilități, vârstă sau orientare sexuală.

101. Politicile instituției trebuie să fie neutre din punct de vedere al genului. Aceasta include, dar nu se limitează la remunerare, politicile de recrutare, dezvoltarea carierei și planurile de succesiune, accesul la formare și capacitatea de a candida pentru posturile vacante interne. Instituțiile trebuie să asigure egalitatea de șanse[28] pentru toți angajații, indiferent de gen, inclusiv în ceea ce privește perspectivele de carieră, și să vizeze îmbunătățirea reprezentării sexului subreprezentat în funcții din cadrul organului de conducere, precum și în grupul de angajați care au responsabilități de conducere, astfel cum sunt definite în Regulamentul delegat al Comisiei [standarde tehnice de reglementare (STR) privind personalul identificat][29]. Instituțiile trebuie să monitorizeze evoluția diferenței de remunerare între femei și bărbați separat pentru personalul identificat (cu excepția membrilor organului de conducere), pentru membrii organului de conducere în funcția sa de conducere, pentru membrii organului de conducere în funcția de supraveghere și pentru alți angajați. Instituțiile trebuie să dispună de politici care să faciliteze reintegrarea personalului după concediul de maternitate, de paternitate sau pentru creșterea copilului.

102. Standardele puse în aplicare trebuie să aibă drept scop consolidarea cadrului solid de administrare a activității instituției și reducerea riscurilor la care este expusă instituția, în special a riscurilor operaționale și reputaționale, care pot avea un impact negativ semnificativ asupra profitabilității și sustenabilității unei instituții prin impunerea de amenzi, cheltuieli de

[27] Consultați și Ghidul ABE privind politicile solide de remunerare conform articolului 74 alineatul (3) și articolului 75 alineatul (2) din Directiva 2013/36/UE și informațiile publicate conform articolului 450 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 (EBA/GL/2015/22), care este disponibil la adresa https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/remuneration.

[28] Vezi și Directiva 2006/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2006 privind punerea în aplicare a principiului egalității de șanse și al egalității de tratament între bărbați și femei în materie de încadrare în muncă și de muncă.

[29] Vezi și Ghidul ABE privind politicile de remunerare neutre din punctul de vedere al genului.

judecată sau restricții de către autoritățile competente, de alte sancțiuni financiare și penale, precum și prin pierderea valorii de marcă și a încrederii consumatorilor.

103. Organul de conducere trebuie să dispună de politici clare și documentate privind modul de îndeplinire a acestor standarde. Aceste politici trebuie:

a. să reamintească angajaților că toate activitățile instituției trebuie să se desfășoare în conformitate cu legislația aplicabilă și cu valorile corporative ale instituției;

b. să promoveze conștientizarea riscurilor printr-o cultură solidă privind riscurile în concordanță cu secțiunea 9 din ghid, cu reflectarea așteptării organului de conducere conform căreia activitățile nu vor depăși apetitul pentru risc și limitele de risc stabilite de instituție, nici responsabilitățile respective ale angajaților;

c. să stabilească principii și să ofere exemple de comportamente acceptabile și inacceptabile corelate, în special, cu raportarea financiară eronată și conduita neadecvată, cu infracțiunile economice și financiare, inclusiv, dar fără a se limita la fraudă, spălarea banilor și finanțarea terorismului (ML/FT), practicile antitrust, sancțiunile financiare, darea sau luarea de mită și corupția, manipularea pieței, vânzarea inadecvată și alte încălcări ale legislației în materie de protecție a consumatorului, infracțiunile fiscale, indiferent dacă sunt comise direct sau indirect, inclusiv prin sisteme de arbitraj al dividendelor ilicite sau interzise;

d. să clarifice faptul că, în plus față de respectarea cerințelor juridice și de reglementare și a politicilor interne, se așteaptă ca angajații să se comporte în mod onest și cu integritate și să își îndeplinească sarcinile în mod competent, cu atenție și cu diligența corespunzătoare, precum și

e. să se asigure că angajații cunosc acțiunile disciplinare, acțiunile legale și sancțiunile posibile la nivel intern și extern care pot fi declanșate ca urmare a unei conduite inadecvate și a unor comportamente inacceptabile.

104. Instituțiile trebuie să monitorizeze conformitatea cu astfel de standarde și să asigure conștientizarea angajaților, de exemplu prin asigurarea de formare profesională. Instituțiile trebuie să definească funcția responsabilă pentru monitorizarea conformității și evaluarea încălcărilor codului de conduită sau ale unui instrument similar, precum și un proces pentru abordarea problemelor de neconformitate. Rezultatele trebuie să fie raportate periodic organului de conducere.

11 Politica privind conflictul de interese la nivel instituțional

105. Organul de conducere trebuie să dețină responsabilitatea pentru instituirea, aprobarea și supravegherea punerii în aplicare și menținerii unor politice eficace de identificare, evaluare, administrare și reducere sau prevenire a conflictelor de interese actuale și potențiale la nivel instituțional, de exemplu ca urmare a diferitelor activități și roluri ale instituției, a unor

instituții diferite care intră în perimetrul consolidării prudențiale sau a diferitelor linii de activitate sau unități operaționale din cadrul unei instituții, ori cu privire la terțe părți interesate.

106. În cadrul mecanismelor lor organizaționale și administrative, instituțiile trebuie să ia măsuri adecvate pentru a evita eventualele efecte negative ale conflictelor de interese asupra intereselor clienților acestora.

107. Măsurile instituțiilor de a gestiona sau, după caz, de a atenua conflictele de interese trebuie să fie documentate și să includă, printre altele:

a. o separare adecvată a sarcinilor, de exemplu prin numirea unor persoane diferite care să fie responsabile pentru activitățile care generează conflicte de interese în cadrul procesului tranzacțiilor sau atunci când se prestează servicii sau prin alocarea responsabilității de supraveghere și raportare a unor astfel de activități care generează conflicte de interese către persoane diferite;

b. stabilirea de bariere informaționale, de exemplu prin separarea fizică a anumitor linii de activitate sau unități operaționale.

12 Politica privind conflictul de interese pentru angajați[30]

108. Organul de conducere trebuie să dețină responsabilitatea pentru instituirea, aprobarea și supravegherea punerii în aplicare și menținerii de politici eficace de identificare, evaluare, gestionare și atenuare sau prevenire a conflictelor reale și potențiale dintre interesele instituției și interesele personale ale angajaților, inclusiv ale membrilor organului de conducere, care ar influența în mod negativ îndeplinirea sarcinilor și responsabilităților acestora. O instituție consolidantă trebuie să ia în considerare interesele din cadrul unei politici privind conflictul de interese la nivel de grup pe bază consolidată sau subconsolidată.

109. Politica trebuie să aibă drept scop identificarea conflictelor de interese ale angajaților, inclusiv a intereselor celor mai apropiați membri ai familiilor acestora. Instituțiile trebuie să țină cont de faptul că ar putea să apară conflicte de interese nu doar ca urmare a relațiilor personale sau profesionale actuale, ci și ca urmare a relațiilor personale sau profesionale trecute. Acolo unde apar conflicte de interese, instituțiile trebuie să evalueze semnificația acestora, să decidă cu privire la acestea și să pună în aplicare măsuri de atenuare, după caz.

110. Cu privire la conflictele de interese care ar putea să apară ca urmare a unor relații din trecut, instituțiile trebuie să stabilească un termen adecvat în care angajații doresc să raporteze astfel de conflicte de interese pe baza faptului că acestea încă mai au un impact asupra comportamentului și participării angajaților la procesul decizional.

[30] Această secțiune trebuie interpretată în coroborare cu Ghidul comun ESMA și ABE privind evaluarea adecvării membrilor organului de conducere și a persoanelor care dețin funcții cheie în conformitate cu Directiva 2013/36/UE și Directiva 2014/65/UE.

111. Politica trebuie să vizeze cel puțin următoarele situații sau relații în care pot să apară conflicte de interese:

a. interese economice (de exemplu, acțiuni, alte drepturi de proprietate și apartenențe, holdinguri financiare și alte interese economice la clienți economici, drepturi de proprietate intelectuală, împrumuturi acordate de către instituție unei societăți deținute de angajați, apartenența la un organism sau deținerea în proprietate a unui organism sau a unei entități cu interese conflictuale);

b. relații personale sau profesionale cu proprietarii holdingurilor de drept în cadrul instituției;

c. relații personale sau profesionale cu angajații instituției sau ai entităților incluse în domeniul de aplicare al consolidării prudențiale (de exemplu, relațiile familiale);

d. un alt loc de muncă sau un loc de muncă anterior, din trecutul apropiat (de exemplu, din ultimii cinci ani);

e. relații personale sau profesionale cu părți externe relevante implicate (de exemplu, asocierea cu furnizori, firme de consultanțe sau alți furnizori de servicii importanți) și

f. influența politică sau relațiile politice.

112. Fără a aduce atingere celor de mai sus, instituțiile trebuie să țină cont de faptul că a fi acționar al unei instituții sau a avea conturi personale la o instituție sau împrumuturi de la o instituție ori a folosi alte servicii ale unei instituții nu trebuie să conducă la o situație în care angajații sunt considerați a avea un conflict de interese dacă rămân sub un prag minim corespunzător.

113. Politica trebuie să prevadă procese pentru raportare și comunicare către funcția responsabilă conform politicii. Angajații trebuie să aibă sarcina de a divulga cu promptitudine la nivel intern orice problemă care ar putea genera, sau a generat deja, un conflict de interese.

114. Politica trebuie să facă diferența între conflictele de interese care persistă și care trebuie să fie gestionate în permanență și conflictele de interese care apar pe neașteptate în legătură cu un singur eveniment (de exemplu, o tranzacție, selecția prestatorului de servicii etc.) și care pot fi gestionate, de regulă, prin aplicarea unei măsuri unice. În toate circumstanțele, interesul instituției trebuie să fie în centrul deciziilor luate.

115. Politica trebuie să prevadă proceduri, măsuri, elemente de documentare și responsabilități pentru identificarea și prevenirea conflictelor de interese, pentru evaluarea semnificației acestora și pentru luarea unor măsuri de atenuare. Astfel de proceduri, elemente, responsabilități și măsuri trebuie să includă:

a. încredințarea activităților sau tranzacțiilor contradictorii unor persoane diferite;

b. împiedicarea angajaților care sunt activi și în afara instituției pentru a nu exercita o influență necorespunzătoare în cadrul instituției cu privire la acele alte activități;

c. stabilirea responsabilității membrilor organului de conducere să se abțină de la vot cu privire la orice chestiune în care un membru are sau ar putea avea un conflict de interese sau în care obiectivitatea sau capacitatea membrului de a-și îndeplini sarcinile în mod corect ar putea fi compromisă în alt fel;

d. împiedicarea membrilor organului de conducere de a deține funcții de directori în instituții concurente, cu excepția cazului în care aceștia sunt în instituții care aparțin aceluiași sistem instituțional de protecție, astfel cum este prevăzut la articolul 113 alineatul (7) din Regulamentul (UE) nr. 575/2013, instituții de credit afiliate permanent unei case centrale, astfel cum este prevăzut la articolul 10 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 sau instituții care intră în domeniul de aplicare al consolidării prudențiale.

116. Politica trebuie să vizeze în mod specific riscul unor conflicte de interese la nivelul organului de conducere și să ofere suficiente îndrumări cu privire la identificarea și gestionarea conflictelor de interese care ar putea împiedica capacitatea membrilor organului de conducere de a lua decizii obiective și imparțiale menite să îndeplinească cele mai bune interese ale instituției. Instituțiile trebuie să țină cont de faptul că conflictele de interese pot avea un impact asupra independenței de gândire a membrilor organului de conducere[31].

117. Atunci când abordează conflictele de interese identificate în rândul membrilor organului de conducere, instituțiile trebuie să documenteze măsurile luate, inclusiv motivarea cu privire la măsura în care acestea sunt eficace pentru a asigura un proces decizional obiectiv.

118. Conflictele de interese actuale sau potențiale care au fost divulgate funcției responsabile din cadrul instituției trebuie să fie evaluate și gestionate în mod corespunzător. Dacă se identifică un conflict de interese în rândul angajaților, instituția trebuie să documenteze decizia luată, în special dacă respectivul conflict de interese și riscurile conexe au fost acceptate și, în cazul în care conflictul a fost acceptat, modul în care acesta a fost atenuat sau remediat în mod satisfăcător.

119. Toate conflictele de interese actuale și potențiale de la nivelul organului de conducere, individual și colectiv, trebuie să fie documentate corespunzător, comunicate organului de conducere și discutate, cu luarea unor decizii cu privire la acestea, și gestionate corespunzător de către organul de conducere.

[31] Vezi și Ghidul comun ESMA și ABE privind evaluarea adecvării membrilor organului de conducere și a persoanelor care dețin funcții cheie în conformitate cu Directiva 2013/36/UE și Directiva 2014/65/UE.

12.1 Politica privind conflictul de interese în contextul împrumuturilor și al altor tranzacții cu membrii organului de conducere și cu părțile afiliate acestora

120. Ca parte a politicilor lor privind conflictele de interese pentru personal (secțiunea 12) și pentru gestionarea conflictelor de interese ale membrilor organului de conducere, astfel cum se prevede la punctul 117, organul de conducere trebuie să stabilească un cadru pentru identificarea și gestionarea conflictelor de interese în contextul acordării de împrumuturi și al încheierii altor tranzacții (de exemplu factoring, leasing, tranzacții imobiliare etc.) cu membrii organului de conducere și cu părțile afiliate acestora.

121. Fără a aduce atingere transpunerii la nivel național a Directivei 2013/36/UE[32], instituțiile pot lua în considerare categorii suplimentare de părți afiliate cărora le aplică, integral sau parțial, cadrul lor privind conflictele de interese în ceea ce privește împrumuturile și alte tranzacții.

122. Cadrul privind conflictele de interese trebuie să se asigure de faptul că deciziile privind acordarea de împrumuturi și încheierea altor tranzacții cu membrii organului de conducere și cu părțile afiliate acestora sunt luate în mod obiectiv, fără influențe nejustificate exercitate de conflicte de interese, și sunt, ca principiu general, efectuate în condiții pe deplin concurențiale.

123. Organul de conducere trebuie să stabilească procesele decizionale aplicabile pentru acordarea de împrumuturi și încheierea altor tranzacții cu membrii organului de conducere și cu părțile afiliate acestora. Acest cadru poate să prevadă o diferențiere între tranzacțiile comerciale standard[33] încheiate în cursul normal al activității și încheiate în condiții normale de piață și creditele și tranzacțiile personalului, care sunt încheiate în condiții disponibile pentru întregul personal. În plus, cadrul privind conflictele de interese și procesul decizional pot diferenția între împrumuturile semnificative și nesemnificative și alte tranzacții, diferitele tipuri de împrumuturi și alte tranzacții și nivelul conflictelor de interese actuale sau potențiale pe care acestea le pot crea.

124. Ca parte a cadrului privind conflictele de interese, organul de conducere trebuie să stabilească praguri adecvate (de exemplu, pentru fiecare tip de produs sau în funcție de condiții) peste care împrumutul sau altă tranzacție cu un membru al organului de conducere sau cu părțile afiliate acestuia necesită întotdeauna aprobarea organului de conducere. Deciziile privind împrumuturile semnificative sau alte tranzacții semnificative cu membrii organului de conducere care nu sunt încheiate în condiții normale de piață, ci în condiții disponibile pentru întregul personal, trebuie să fie luate întotdeauna de organul de conducere.

[32] Vă rugăm să consultați și principiul de bază Basel 20.

[33] Tranzacțiile comerciale includ împrumuturi și alte tranzacții [de exemplu, leasing, factoring, servicii în contextul ofertelor publice inițiale (initial public offerings – IPOs), fuziuni și achiziții, vânzare și cumpărare de bunuri imobiliare].

125. Membrul organului de conducere care beneficiază de un astfel de împrumut semnificativ sau de o altă tranzacție semnificativă sau membrul asociat cu contrapartea nu trebuie să fie implicat în procesul decizional.

126. Atunci când decid cu privire la un împrumut sau la o altă tranzacție cu un membru al organului de conducere sau cu părțile afiliate acestuia, înainte de a lua o decizie, instituțiile trebuie să evalueze riscul la care instituția ar putea fi expusă ca urmare a tranzacției.

127. Dacă împrumuturile sunt acordate ca linie de credit [de exemplu, credite acordate pe descoperit de cont (overdrafts)], decizia inițială și modificările acesteia trebuie documentate. Orice utilizare a facilităților de credit convenite în limitele convenite nu trebuie să fie considerată o decizie nouă privind un împrumut acordat unui membru al organului de conducere sau părții afiliate acestuia. În cazul în care modificarea unei linii de credit este semnificativă în conformitate cu politica instituției, trebuie să se efectueze o evaluare nouă și să se ia o nouă decizie.

128. Pentru a asigura respectarea politicilor privind conflictele de interese, instituțiile trebuie să se asigure că toate procedurile relevante de control intern se aplică pe deplin împrumuturilor și altor tranzacții cu membrii organului de conducere sau cu părțile afiliate acestora și că există un cadru de supraveghere adecvat la nivelul organului de conducere în funcția sa de supraveghere.

12.2 Documentația privind împrumuturile acordate membrilor organului de conducere și părților afiliate acestora și informații suplimentare

129. În sensul articolului 88 alineatul (1) din Directiva 2013/36/UE, instituțiile trebuie să documenteze în mod corespunzător datele privind împrumuturile [34] acordate membrilor organului de conducere și părților afiliate acestora, inclusiv cel puțin:

a. numele debitorului și statutul acestuia (și anume, membru al organului de conducere sau parte afiliată acestuia) și, în ceea ce privește împrumuturile acordate unei părți afiliate, membrul organului de conducere cu care este afiliată partea și natura relației cu partea afiliată;

b. tipul/natura împrumutului și suma;

c. termenii și condițiile aplicabile împrumutului;

d. data aprobării împrumutului;

[34] Vezi și Ghidul ABE privind inițierea creditelor, disponibil la adresa: https://eba.europa.eu/regulation-and-policy/credit-risk/guidelines-on-loan-origination-and-monitoring

e. numele persoanei sau al organului și componența organului care ia decizia de aprobare a împrumutului și condițiile aplicabile;

f. dacă (da/nu) împrumutul a fost acordat sau nu în condițiile pieței și

g. dacă (da/nu) împrumutul a fost acordat sau nu în condiții disponibile pentru întregul personal.

130. Instituțiile trebuie să se asigure că documentarea tuturor împrumuturilor acordate membrilor organului de conducere și părților afiliate acestora este completă și actualizată și că instituția este în măsură să pună la dispoziția autorităților competente documentația completă într-un format adecvat, la cerere, fără întârzieri nejustificate.

131. Pentru un împrumut mai mare de 200 000 EUR acordat unui membru al organului de conducere sau părților afiliate acestuia, instituțiile trebuie să poată furniza autorității competente, la cerere, următoarele informații suplimentare:

a. procentul din împrumut și procentul din cuantumul tuturor sumelor aferente împrumuturilor existente acordate către același debitor în comparație cu:

i. suma fondurilor proprii de nivel 1 și a fondurilor proprii de nivel 2 și

ii. fondurile proprii de nivel 1 de bază ale instituției;

b. dacă împrumutul face parte dintr-o expunere mare[35] și

c. ponderea relativă a sumei agregate a tuturor împrumuturilor existente acordate către același debitor, calculată ca procent prin împărțirea valorii totale existente la valoarea totală a tuturor împrumuturilor existente acordate membrilor organului de conducere și părților afiliate acestora.

13 Proceduri interne de avertizare

132. Instituțiile trebuie să instituie și să mențină politici și proceduri interne de avertizare adecvate pentru ca angajații să raporteze cazuri reale sau potențiale de încălcare a cerințelor de reglementare sau interne, inclusiv dar fără a se limita la cele din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 și a dispozițiilor naționale care transpun Directiva 2013/36/UE sau a cadrului de administrare a activității, prin intermediul unui canal specific, independent și autonom. Nu trebuie să fie necesar ca personalul de raportare să dețină dovezi cu privire la încălcare; acesta trebuie să aibă însă un nivel suficient de certitudine care să ofere un motiv suficient pentru inițierea unei investigații. De asemenea, instituțiile trebuie să pună în aplicare procese și proceduri adecvate care să asigure respectarea obligațiilor care decurg din punerea în aplicare la nivel național a Directivei (UE) 2019/1937 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2019 privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii.

[35] Vezi și partea IV din Regulamentul (UE) nr. 575/2013, în special articolul 392.

133. Pentru a evita conflictele de interese, personalul trebuie să aibă posibilitatea de a raporta încălcările în afara liniilor de raportare obișnuite (de exemplu, prin intermediul funcției de asigurare a conformității, al funcției de audit intern sau al unei proceduri interne independente de denunțare). Procedurile de avertizare trebuie să asigure protecția datelor cu caracter personal ale persoanei care raportează încălcarea și ale persoanei fizice care se presupune că este responsabilă pentru încălcare în conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/679[36] (RGPD).

134. Procedurile de alertă trebuie puse la dispoziția tuturor angajaților din cadrul unei instituții.

135. Informațiile furnizate de angajați prin intermediul procedurilor de avertizare trebuie să fie puse la dispoziția organului de conducere și a altor funcții responsabile definite în cadrul politicii de avertizare internă, dacă este cazul. Dacă acest lucru este solicitat de angajatul care raportează o încălcare, informațiile trebuie să fie furnizate organului de conducere și altor funcții responsabile în mod anonimizat. Instituțiile pot să prevadă, de asemenea, un proces de denunțare care să permită transmiterea informațiilor în mod anonimizat.

136. Instituțiile trebuie să se asigure că persoana care raportează încălcarea este protejată corespunzător de orice impact negativ precum represaliile, discriminarea sau alte tipuri de tratament inechitabil. Instituția trebuie să se asigure că nicio persoană care se află sub controlul instituției nu se implică într-o acțiune de victimizare a unei persoane care a raportat o încălcare și trebuie să ia măsurile adecvate împotriva celor care sunt responsabili pentru orice astfel de victimizare.

137. Instituțiile trebuie să protejeze, de asemenea, persoanele care au fost reclamate împotriva oricăror efecte negative dacă, în urma investigațiilor, se constată că nu există dovezi care să justifice luarea de măsuri împotriva persoanei respective. Dacă se iau măsuri, instituția trebuie să facă acest lucru într-un mod care să vizeze protejarea persoanei vizate împotriva efectelor negative neintenționate care depășesc obiectivul măsurii luate.

138. În mod specific, procedurile interne de avertizare trebuie:

a. să fie documentate (de exemplu, manuale pentru personal);

b. să prevadă reguli clare care să asigure tratarea în regim de confidențialitate a informațiilor privind raportarea, persoanele reclamate și încălcarea în conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/679, exceptând cazul în care publicarea este prevăzută prin dreptul intern în contextul continuării investigațiilor sau al procedurilor judiciare ulterioare;

[36] Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor).

c. să protejeze angajații care exprimă preocupări împotriva victimizării din cauză că au divulgat încălcări care pot fi raportate;

d. să asigure faptul că încălcările potențiale sau actuale semnalate sunt evaluate și comunicate, inclusiv, după caz, autorității competente relevante sau autorității de aplicare a legii;

e. să asigure, dacă este posibil, ca angajaților care au semnalat încălcări potențiale sau actuale să li se oferă o confirmare a primirii informațiilor;

f. să asigure urmărirea rezultatului unei investigații asupra unei încălcări semnalate, precum și

g. să asigure păstrarea unei evidențe corespunzătoare.

14 Raportarea încălcărilor către autoritățile competente

139. Autoritățile competente trebuie să instituie mecanisme eficace și fiabile pentru a permite angajaților instituțiilor să raporteze autorităților competente relevante încălcările potențiale sau actuale ale cerințelor de reglementare, inclusiv, printre altele, ale Regulamentului (UE) nr. 575/2013 și ale dispozițiilor naționale care transpun Directiva 2013/36/UE. Aceste mecanisme trebuie să cuprindă cel puțin următoarele:

a. proceduri specifice pentru primirea rapoartelor privind încălcările și acțiunile ulterioare, de exemplu un departament, o unitate sau o funcție specială pentru denunțare;

b. protecția corespunzătoare prevăzută la secțiunea 13;

c. protecția datelor cu caracter personal ale persoanei fizice care raportează încălcarea și ale persoanei fizice care se presupune că este responsabilă pentru încălcare în conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/679 (RGPD) și

d. proceduri clare, în conformitate cu secțiunea 13.

140. Fără a aduce atingere posibilității de a raporta încălcări prin intermediul mecanismelor autorităților competente, autoritățile competente pot încuraja angajații să încerce mai întâi să recurgă la procedurile de avertizare internă din cadrul instituțiilor lor.

Titlul V – Cadrul și mecanismele de control intern

15 Cadrul de control intern

141. Instituțiile trebuie să dezvolte și să mențină o cultură care să încurajeze o atitudine pozitivă față de acțiunile de control al riscurilor și de asigurare a conformității în cadrul instituției, precum și un cadru de control intern solid și cuprinzător. În acest cadru, liniile de activitate ale instituțiilor trebuie să fie responsabile pentru administrarea riscurilor cu care se confruntă în desfășurarea activităților lor și trebuie să dețină mecanisme de control care să vizeze asigurarea conformității cu cerințele interne și externe. În acest cadru, instituțiile trebuie să dețină funcții de control intern care să aibă în mod adecvat și suficient autoritate, statut și acces la organul de conducere pentru a-și îndeplini misiunea, precum și un cadru de administrare a riscurilor.

142. Cadrul de control intern al instituțiilor trebuie să fie adaptat la nivel individual la specificul activității acestora, la complexitatea acestora și la riscurile conexe, ținând cont de contextul grupului. Instituțiile trebuie să organizeze schimbul de informații necesare într-un mod care să asigure fiecărei structuri de conducere, fiecărei linii de activitate și fiecărei unități operaționale, inclusiv a fiecărei funcții de control intern, posibilitatea de a-și îndeplini sarcinile. Spre exemplu, aceasta înseamnă asigurarea schimbului necesar de informații adecvate între liniile de activitate și funcția de conformitate și funcția de asigurare a conformității cu cerințele privind combaterea spălării banilor și combaterea finanțării terorismului, în cazul în care aceasta este o funcție de control separată, la nivel de grup și între responsabilii cu funcții de control intern la nivel de grup și organul de conducere al instituției.

143. Instituțiile trebuie să pună în aplicare procese și proceduri adecvate care să asigure respectarea obligațiilor care le revin în contextul combaterii spălării banilor și a finanțării terorismului. Instituțiile trebuie să își evalueze expunerea la riscul de a fi utilizate în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului și, dacă este necesar, să ia măsuri de atenuare pentru a reduce riscurile respective, precum și riscurile operaționale și reputaționale legate de acestea. Instituțiile trebuie să ia măsuri pentru a se asigura că personalul lor este conștient de riscurile asociate spălării banilor și finanțării terorismului și de impactul pe care spălarea banilor/finanțarea terorismului îl are asupra instituției și asupra integrității sistemului financiar.

144. Cadrul de control intern trebuie să vizeze întreaga organizație, inclusiv responsabilitățile și atribuțiile organului de conducere, precum și activitățile tuturor liniilor de activitate și ale unităților operaționale, inclusiv funcțiile de control intern, activitățile externalizate și canalele de distribuție.

145. Cadrul de control intern al unei instituții trebuie să asigure:

a. operațiuni eficace și eficiente;

b. desfășurarea prudentă a activității;

c. identificarea, măsurarea și diminuarea adecvată a riscurilor;

d. credibilitatea informațiilor financiare și nefinanciare raportate la nivel intern și extern;

e. proceduri administrative și contabile sigure și

f. conformitatea cu legile, regulamentele, cerințele în materie de supraveghere și politicile, procesele, regulile și deciziile interne ale instituției.

16 Implementarea unui cadru de control intern

146. Organul de conducere trebuie să fie responsabil pentru stabilirea și monitorizarea adecvării și a eficacității cadrului, proceselor și mecanismelor de control intern, precum și pentru supravegherea tuturor liniilor de activitate și a unităților operaționale, inclusiv a funcțiilor de control intern (precum funcția de administrare a riscurilor, funcția de conformitate, funcția de asigurare a conformității cu cerințele privind combaterea spălării banilor și combaterea finanțării terorismului, în cazul în care este separată de funcția de conformitate, și funcțiile de audit intern). Instituțiile trebuie să stabilească, să mențină și să actualizeze în mod regulat politici, mecanisme și proceduri de control intern scrise adecvate care să fie aprobate de către organul de conducere.

147. O instituție trebuie să asigure un proces decizional clar, transparent și documentat, precum și o repartizare clară a responsabilităților și a autorității în cadrul său de control intern, inclusiv la nivelul liniilor sale de activitate, al unităților operaționale și al funcțiilor de control intern.

148. Instituțiile trebuie să comunice respectivele politici, mecanisme și proceduri tuturor angajaților și de fiecare dată când au fost aduse modificări semnificative.

149. Atunci când pun în aplicare cadrul de control intern, instituțiile trebuie să stabilească segregarea adecvată a sarcinilor, de exemplu să încredințeze unor persoane diferite activitățile contradictorii din cadrul prelucrării tranzacțiilor sau al prestării de servicii sau să încredințeze unor persoane diferite responsabilități de supraveghere și de raportare pentru activități contradictorii, precum și să stabilească bariere informaționale, de exemplu prin separarea fizică a anumitor departamente.

150. Funcțiile de control intern trebuie să verifice dacă politicile, mecanismele și procedurile prevăzute în cadrul de control intern sunt puse în aplicare în mod corect în domeniile lor respective de competență.

151. Funcțiile de control intern trebuie să transmită periodic organului de conducere rapoarte scrise cu privire la deficiențele majore identificate. Aceste rapoarte trebuie să cuprindă, pentru fiecare deficiență majoră nou identificată, riscurile relevante aferente, o evaluare a

impactului, recomandări și măsurile de remediere care trebuie adoptate. Organul de conducere trebuie să monitorizeze constatările personalului cu funcții de control intern în timp util și în mod eficace și să solicite acțiuni de remediere adecvate. Trebuie să se instituie o procedură oficială de monitorizare cu privire la constatări și la măsurile de remediere adoptate.

17 Cadrul de administrare a riscurilor

152. În cadrul de control intern general, instituțiile trebuie să aibă un cadru holistic de administrare a riscurilor la nivelul instituției, care să cuprindă toate liniile sale de activitate și unitățile sale operaționale, inclusiv funcțiile de control intern, cu recunoașterea deplină a semnificației economice a tuturor expunerilor sale la risc. Cadrul de administrare a riscurilor trebuie să permită instituției să adopte decizii în cunoștință de cauză cu privire la asumarea riscurilor. Cadrul de administrare a riscurilor trebuie să cuprindă riscurile bilanțiere și extrabilanțiere, precum și riscurile efective și viitoare la care ar putea fi expusă instituția. Riscurile trebuie să fie evaluate printr-o abordare ascendentă și una descendentă, în cadrul liniilor de activitate și între acestea, folosind o terminologie consecventă și metodologii compatibile în cadrul instituției la nivel consolidat și subconsolidat. În cadrul de administrare a riscurilor trebuie să fie cuprinse toate riscurile relevante, ținându-se cont în mod corespunzător de riscurile financiare și de cele nefinanciare, inclusiv de riscul de credit, riscul de piață, riscul de lichiditate, riscul de concentrare, riscul operațional, riscul asociat IT, riscul reputațional, riscul juridic, riscul asociat conduitei, riscul asociat conformității cu cerințele privind combaterea spălării banilor și combaterea finanțării terorismului și alte infracțiuni financiare, MSG și riscul strategic.

153. Cadrul de administrare a riscurilor al unei instituții trebuie să includă politici, proceduri, limite de risc și mecanisme de control al riscurilor care să asigure identificarea, măsurarea sau evaluarea, monitorizarea, administrare, diminuarea și raportarea în mod adecvat, prompt și permanent a riscurilor la nivelul liniilor de activitate și ale instituției, precum și la nivel consolidat sau subconsolidat.

154. Cadrul de administrare a riscurilor al unei instituții trebuie să asigure orientări specifice privind punerea în aplicare a strategiilor sale. Aceste orientări trebuie, după caz, să stabilească și să mențină limite interne în concordanță cu apetitul pentru risc al instituției și să fie proporționale cu buna sa funcționare, soliditatea sa financiară, baza sa de capital și obiectivele sale strategice. Profilul de risc al unei instituții trebuie să fie menținut în limitele stabilite respective. Cadrul de administrare a riscurilor trebuie să asigure faptul că, ori de câte ori se depășesc limitele de risc, există un proces determinat pentru soluționarea și abordarea acestora, cu o procedură de monitorizare corespunzătoare.

155. Cadrul de administrare a riscurilor trebuie să facă obiectul unei revizuiri interne independente efectuate, de exemplu, de către funcția de audit intern, și să fie reevaluat periodic în raport cu apetitul pentru risc al instituției, ținând cont de informațiile furnizate de funcția de administrare a riscurilor și, după caz, de comitetul de administrare a riscurilor. Între

factorii care trebuie luați în considerare se numără evoluțiile interne și externe, inclusiv bilanțul și variațiile veniturilor, orice creștere a complexității activității instituției, a profilului de risc și a structurii operaționale, extinderea geografică, fuziunile și achizițiile și introducerea de produse sau linii de activitate noi.

156. Atunci când identifică și cuantifică sau evaluează riscuri, o instituție trebuie să elaboreze metodologii adecvate care să includă atât instrumente anticipative, cât și instrumente retrospective. Metodologiile trebuie să permită agregarea expunerilor la riscuri între liniile de activitate și să sprijine identificarea concentrărilor de riscuri. Instrumentele trebuie să includă evaluarea profilului de risc efectiv în raport cu apetitul pentru risc al instituției, precum și identificarea și evaluarea expunerilor la risc potențiale și în situații de criză într-o serie de circumstanțe adverse presupuse în raport cu capacitatea de risc a instituției. Instrumentele trebuie să ofere informații cu privire la orice ajustare a profilului de risc care ar putea fi necesară. Instituțiile trebuie să emită ipoteze conservatoare în mod adecvat atunci când elaborează scenarii de criză.

157. Instituțiile trebuie să aibă în vedere faptul că rezultatele metodologiilor de evaluare cantitativă, inclusiv simulările de criză, depind în mare măsură de limitele și ipotezele modelelor (inclusiv severitatea și durata șocului și a riscurilor aferente). De exemplu, modelele care arată o rentabilitate foarte mare a capitalului economic pot indica un astfel de rezultat dintr-o deficiență a modelelor (de exemplu, excluderea unor riscuri relevante) mai degrabă decât datorită unei strategii superioare sau executării excelente a unei strategii de către instituție. Prin urmare, stabilirea nivelului de risc asumat nu trebuie să fie bazată exclusiv pe informații cantitative sau realizări model; aceasta trebuie să cuprindă, de asemenea, o abordare calitativă (inclusiv opinii ale experților și analize critice). Tendințele și datele relevante cu privire la mediul macroeconomic trebuie să fie vizate în mod explicit, pentru a identifica eventualul impact al acestora asupra expunerilor și portofoliilor.

158. Responsabilitatea finală pentru evaluarea riscurilor revine exclusiv instituției, care, în consecință, trebuie să își analizeze riscurile în mod critic, și nu trebuie să se bazeze doar pe evaluări externe. De exemplu, o instituție trebuie să valideze un model de risc achiziționat și să îl calibreze în funcție de circumstanțele sale individuale pentru a se asigura că modelul reflectă și analizează riscul în mod precis și cuprinzător.

159. Instituțiile trebuie să cunoască pe deplin limitele modelelor și ale indicatorilor și să recurgă nu doar la instrumente de evaluare a riscurilor cantitative, ci și la instrumente calitative (inclusiv opinii ale experților și analiza critică).

160. În plus față de propriile evaluări ale instituțiilor, acestea ar putea recurge la evaluările externe ale riscurilor (inclusiv ratinguri de credit externe sau modele de risc cumpărate din exterior). Instituțiile trebuie să cunoască pe deplin domeniul exact de aplicare a unor astfel de evaluări și limitările acestora.

161. Este necesară instituirea unor mecanisme de raportare periodică și transparentă, astfel încât organul de conducere, comitetul său de administrare a riscurilor, dacă a fost înființat, și toate unitățile relevante ale unei instituții să beneficieze de rapoarte emise la timp, precise, concise, inteligibile și semnificative și să poată asigura partajarea de informații relevante despre identificarea, măsurarea sau evaluarea, monitorizarea și administrarea riscurilor. Cadrul de raportare trebuie să fie bine definit și documentat.

162. O comunicare eficace și conștientizarea cu privire la riscuri și la strategia privind administrarea riscurilor sunt esențiale pentru întregul proces de administrare a riscurilor, inclusiv procesul de analiză și cel decizional, și previn luarea unor decizii care ar putea crește riscurile în mod neprevăzut. O raportare eficace a riscurilor presupune o analiză și o bună comunicare internă a strategiei privind administrarea riscurilor și a datelor relevante referitoare la riscuri (de exemplu, expuneri și indicatori principali de risc), atât la nivelul orizontal al instituției, cât și în sensul ascendent și descendent al lanțului de conducere.

18 Produse noi și modificări semnificative[37]

163. O instituție trebuie să dispună de o politică bine documentată de aprobare a produselor noi (new product approval policy - NPAP), aprobată de organul de conducere, care să abordeze dezvoltarea de piețe, produse și servicii noi și modificări semnificative ale celor existente, precum și desfășurarea de tranzacții excepționale. În plus, politica trebuie să cuprindă modificările semnificative aduse proceselor (de exemplu, noi mecanisme de externalizare) și sistemelor aferente (de exemplu, procese de modificare IT). NPAP trebuie să asigure consecvența produselor și modificărilor aprobate cu strategia privind administrarea riscurilor și cu apetitul pentru risc al instituției, precum și cu limitele aferente ale instituției, sau efectuarea revizuirilor necesare.

164. Printre modificările semnificative sau tranzacțiile excepționale pot fi incluse fuziunile și achizițiile, inclusiv posibilele consecințe ale aplicării insuficiente a măsurilor de precauție, în urma cărora nu au fost identificate riscurile și datoriile după fuziune; înființarea de structuri (de exemplu, filiale noi sau vehicule cu destinație unică); produse noi; modificări aduse sistemelor sau cadrului ori procedurilor de administrare a riscurilor și modificări produse la nivelul organizării instituției.

165. O instituție trebuie să dispună de proceduri specifice pentru evaluarea conformității cu aceste politici, ținând cont de aportul funcției de administrare a riscurilor. Aceasta trebuie să includă o evaluare preliminară sistematică și o opinie documentată din partea funcției de conformitate cu privire la produsele noi sau modificările semnificative aduse produselor existente.

166. Politica unei instituții de aprobare a produselor noi trebuie să cuprindă toate elementele luate în considerare înainte de a decide intrarea pe piețe noi, tranzacționarea de produse noi,

[37] Vezi și ghidul ABE privind cerințele de supraveghere și de guvernanță pentru producătorii și distribuitorii de produse de retail bancar, disponibil la adresa https://www.eba.europa.eu/-/eba-publishes-final-product-oversight-and-governance-requirements-for-manufactures-and-distributors-of-retail-banking-products.

lansarea de servicii noi sau modificarea semnificativă a produselor sau serviciilor existente. NPAP trebuie, de asemenea, să includă definițiile termenilor„produse/piețe/activități noi” și „modificări semnificative” care urmează a fi utilizați în cadrul organizației și funcțiile interne care urmează a fi implicate în procesul decizional.

167. NPAP trebuie să stabilească principalele aspecte care trebuie abordate anterior adoptării unei decizii. Între acestea trebuie să se numere conformitatea cu cadrul de reglementare, contabilitatea, modelele de preț, impactul asupra profilului de risc, adecvarea capitalului și profitabilitatea; disponibilitatea unor resurse adecvate pentru activitatea din front office, back office și middle office și disponibilitatea instrumentelor și a expertizei interne adecvate pentru înțelegerea și monitorizarea riscurilor conexe. În plus, pentru a respecta obligațiile prevăzute în Directiva (UE) 2015/849, instituțiile trebuie să identifice și să evalueze riscurile asociate spălării banilor și finanțării terorismului aferente noului produs sau noii practici comerciale și să stabilească măsurile care trebuie luate pentru a diminua riscurile respective. Decizia de lansare a unei activități noi trebuie să indice în mod clar unitatea operațională și persoanele responsabile. O activitate nouă trebuie întreprinsă doar atunci când există resurse adecvate pentru înțelegerea și administrarea riscurilor conexe.

168. Funcția de administrarea a riscurilor și funcția de conformitate trebuie să fie implicate în aprobarea produselor noi sau a modificărilor semnificative aduse produselor, proceselor și sistemelor existente. Contribuția acestora trebuie să includă o evaluare completă și obiectivă a riscurilor decurgând din noile activități, într-o varietate de scenarii, a oricăror eventuale deficiențe din cadrul de administrare a riscurilor și din cel de control intern, precum și a capacității instituției de a administra orice nou risc în mod eficace. Funcția de administrare a riscurilor trebuie să aibă o perspectivă clară asupra introducerii de noi produse (sau a unor modificări semnificative ale produselor, proceselor și sistemelor existente) între diferite linii de activitate și portofolii, dar și competența de a solicita ca modificările acestor produse să treacă prin procesul NPAP oficial.

19 Funcții de control intern

169. Funcțiile de control intern trebuie să includă o funcție de administrare a riscurilor (vezi secțiunea 20), o funcție de conformitate (vezi secțiunea 21) și o funcție de audit intern (vezi secțiunea 22). Funcția de administrare a riscurilor și funcția de conformitate trebuie să fie verificate de către funcția de audit intern. Responsabilitățile funcțiilor de control includ, de asemenea, asigurarea conformității cu cerințele privind combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului.

170. Sarcinile operaționale ale funcțiilor de control intern pot fi externalizate, ținându-se cont de criteriile de proporționalitate enumerate la titlul I, către instituția consolidantă sau unei alte entități din cadrul sau din afara grupului, cu acordul structurilor de conducere ale instituțiilor vizate. Chiar și atunci când sarcinile operaționale de control intern sunt externalizate parțial sau integral, responsabilul cu funcția de control intern vizat și organul de

conducere rămân în continuare responsabile pentru aceste activități și pentru menținerea unei funcții de control intern în cadrul instituției.

171. Fără a aduce atingere legislației naționale de punere în aplicare a Directivei (UE) 2015/849, instituțiile trebuie să atribuie unui membru al personalului responsabilitatea de a asigura respectarea de către instituție a cerințelor directivei respective și a politicilor și procedurilor instituției (de exemplu, responsabilul cu conformitatea). Instituțiile pot stabili o funcție distinctă de asigurare a conformității cu cerințele privind combaterea spălării banilor/finanțării terorismului ca funcție de control independentă[38]. Persoana responsabilă de combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului trebuie, dacă este necesar, să poată raporta direct organului de conducere în funcția sa de conducere și în funcția sa de supraveghere.

19.1 Responsabili cu funcții de control intern

172. Responsabilii cu funcții de control intern trebuie să fie stabiliți la un nivel ierarhic adecvat care să le confere acestora autoritatea și statutul adecvat necesar pentru a-și îndeplini responsabilitățile. Fără a aduce atingere responsabilității generale a organului de conducere, responsabilii cu funcții de control intern trebuie să fie independenți de liniile de activitate sau de unitățile pe care le controlează. În acest scop, responsabilii cu funcția de administrare a riscurilor, funcția de conformitate și funcția de audit intern trebuie să raporteze și să răspundă în mod direct în fața organului de conducere, iar performanța acestora trebuie să fie analizată de către organul de conducere.

173. În cazul în care este necesar, responsabilii cu funcții de control intern trebuie să aibă posibilitatea de a avea acces și de a raporta direct organului de conducere în funcția sa de supraveghere, pentru a face sesizări și pentru a avertiza personalul cu funcție de supraveghere, dacă este cazul, atunci când anumite evoluții specifice afectează sau ar putea să afecteze instituția. Acest lucru nu trebuie să împiedice responsabilii cu funcții de control intern să raporteze, de asemenea, în cadrul liniilor normale de raportare.

174. Instituțiile trebuie să dispună de procese documentate pentru atribuirea postului de responsabil cu o funcție de control intern sau pentru retragerea responsabilităților acestuia. În orice caz, responsabilii cu funcții de control intern nu trebuie – și, în temeiul articolului 76 alineatul (5) din Directiva 2013/36/UE, responsabilul cu funcția de administrare a riscurilor nu trebuie – să fie demis fără aprobarea prealabilă a organului de conducere în funcția sa de supraveghere. În instituțiile semnificative, autoritățile competente trebuie să fie informate prompt cu privire la aprobare și la motivele principale pentru demiterea unui responsabil cu o funcție de control intern.

[38] Vă rugăm să consultați și Ghidul ABE privind funcția de asigurare a conformității cu cerințele privind combaterea spălării banilor și combaterea finanțării terorismului (aflat în prezent în curs de elaborare).

19.2 Independența funcțiilor de control intern

175. Funcțiile de control sunt considerate independente dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

a. personalul acestora nu îndeplinește sarcini operaționale care intră în sfera activităților pe care funcțiile de control intern sunt destinate să le monitorizeze și controleze;

b. sunt separate din punct de vedere organizațional de activitățile pe care sunt însărcinate să le monitorizeze și să le controleze;

c. fără a aduce atingere responsabilității generale a membrilor organului de conducere pentru instituție, responsabilul cu funcție de control intern nu trebuie să fie subordonat unei persoane care răspunde de administrarea activităților pe care le monitorizează și le controlează funcția de control intern și

d. remunerarea personalului care exercită funcții de control intern nu trebuie să fie corelată cu desfășurarea activităților pe care funcția de control intern le monitorizează și le controlează și nu trebuie să-i compromită astfel obiectivitatea[39].

19.3 Combinarea funcțiilor de control intern

176. Ținând cont de criteriile de proporționalitate enunțate la titlul I, funcția de administrare a riscurilor și funcția de conformitate pot fi combinate. Funcția de audit intern nu trebuie să fie combinată cu o altă funcție de control intern.

19.4 Resursele funcțiilor de control intern

177. Funcțiile de control intern trebuie să aibă suficiente resurse. Acestea trebuie să aibă un număr corespunzător de angajați calificați (la nivel de instituție-mamă și la nivel de filială). Personalul trebuie să fie în permanență calificat și să beneficieze de instruire, după caz.

178. Funcțiile de control intern trebuie să dispună de sisteme IT și asistență corespunzătoare, cu acces la informațiile interne și externe necesare pentru îndeplinirea responsabilităților lor. Acestea trebuie să aibă acces la toate informațiile necesare cu privire la toate liniile de activitate și filialele relevante care suportă riscuri, în special cele care pot genera riscuri semnificative pentru instituții.

20 Funcția de administrare a riscurilor

179. Instituțiile trebuie să instituie o funcție de administrare a riscurilor (FAR) care să acopere întreaga instituție. FAR trebuie să aibă autoritate, statut și resurse suficiente, ținând cont de

[39] Vezi și Ghidul ABE privind politicile solide de remunerare, disponibil la adresa https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/remuneration/guidelines-on-sound-remuneration-policies.

criteriile de proporționalitate enunțate la titlul I, pentru a pune în aplicare politici privind riscurile și cadrul de administrare a riscurilor, în conformitate cu secțiunea 17.

180. FAR trebuie să aibă, după caz, acces direct la organul de conducere în funcția sa de supraveghere și la comitetele sale, dacă există, mai ales la comitetul de administrare a riscurilor.

181. FAR trebuie să aibă acces la toate liniile de activitate și la alte unități operaționale care au potențialul de a genera riscuri, precum și la sucursalele și filialele relevante.

182. Angajații din cadrul FAR trebuie să dețină suficiente cunoștințe, competențe și experiență în legătură cu tehnicile și procedurile de administrare a riscurilor, precum și cu piețele și produsele, și trebuie să aibă acces la instruire periodică.

183. FAR trebuie să fie independentă de liniile de activitate și unitățile operaționale ale căror riscuri le controlează, însă nu trebuie să fie împiedicată să interacționeze cu acestea. Interacțiunea dintre funcțiile operaționale și FAR trebuie să faciliteze atingerea obiectivului ca toți angajații instituției să fie responsabili pentru administrare riscurilor.

184. FAR trebuie să fie o funcție organizațională centrală a instituției, structurată astfel încât să poată să pună în aplicare politici privind riscurile și să controleze cadrul de administrare a riscurilor. FAR trebuie să aibă un rol semnificativ, asigurând instituirea de procese eficace de administrare a riscurilor în cadrul instituției. FAR trebuie să fie implicată în mod activ în toate deciziile semnificative privind administrare riscurilor.

185. Instituțiile semnificative pot avea în vedere să creeze FAR specifice pentru fiecare linie de activitate importantă. Cu toate acestea, trebuie să existe o FAR centrală, inclusiv o FAR a grupului în cadrul instituției consolidante, pentru a oferi o imagine holistică la nivelul instituției și la nivel de grup cu privire la toate riscurile și a asigura respectarea strategiei privind administrarea riscurilor.

186. FAR trebuie să prezinte informații, analize și opinii ale experților relevante și independente privind expunerile la risc, precum și consultanță privind propunerile și deciziile în materie de riscuri adoptate de liniile de activitate sau unitățile operaționale, și trebuie să informeze organul de conducere dacă acestea sunt conforme cu apetitul pentru risc și strategia instituției. FAR poate recomanda îmbunătățiri ale cadrului de administrare a riscurilor și măsuri de remediere a încălcărilor politicilor, procedurilor și limitelor în materie de riscuri.

20.1 Rolul FAR în elaborarea strategiilor privind administrarea riscurilor și în procesul decizional

187. FAR trebuie să fie implicată activ într-o etapă incipientă în elaborarea strategiei privind administrarea riscurilor a instituției și în asigurarea faptului că instituția a instituit procese eficace de administrare a riscurilor. FAR trebuie să prezinte organului de conducere toate informațiile relevante privind riscurile pentru a-i permite acestuia să stabilească nivelul

apetitului pentru risc al instituției. FAR trebuie să evalueze soliditatea și sustenabilitatea strategiei privind administrarea riscurilor și a apetitului pentru risc. Aceasta trebuie să asigure faptul că apetitul pentru risc este transpus în mod adecvat în limite de risc specifice. FAR trebuie să evalueze, de asemenea, strategiile privind administrarea riscurilor și apetitul pentru risc ale unităților operaționale, inclusiv obiectivele propuse de aceste unități, și trebuie să se implice înainte ca organul de conducere să ia o decizie cu privire la strategiile privind administrarea riscurilor și apetitul pentru risc. Obiectivele trebuie să fie plauzibile și consecvente cu strategia privind administrarea riscurilor a instituției.

188. Implicarea FAR în procesele decizionale trebuie să asigure că elementele de risc sunt luate în considerare în mod adecvat. Cu toate acestea, responsabilitatea deciziilor luate trebuie să revină în continuare unităților operaționale și celor interne și, în ultimă instanță, organului de conducere.

20.2 Rolul FAR în modificările semnificative

189. În concordanță cu secțiunea 18, înainte să fie luate decizii cu privire la modificările semnificative sau la tranzacțiile excepționale, FAR trebuie să se implice în evaluarea impactului unor astfel de modificări și tranzacții excepționale asupra riscului general al instituției și al grupului și trebuie să raporteze constatările sale direct organului de conducere înainte de luarea deciziei.

190. FAR trebuie să evalueze modul în care riscurile identificate pot afecta capacitatea instituției sau a grupului de a-și administra profilul de risc, lichiditățile și baza de capital solidă în condiții normale și nefavorabile.

20.3 Rolul FAR în identificarea, cuantificarea, evaluarea, administrarea, diminuarea, monitorizarea și raportarea riscurilor

191. FAR trebuie să se asigure că există un cadru adecvat de administrare a riscurilor și că toate riscurile au fost identificate, evaluate, cuantificate, monitorizate, administrate și raportate corespunzător de către unitățile relevante din cadrul instituției.

192. FAR trebuie să se asigure că identificarea și evaluarea nu sunt bazate exclusiv pe informații cantitative sau rezultate ale modelului, ci iau în considerare și abordări calitative. FAR trebuie să țină la curent organul de conducere cu privire la ipotezele utilizate și la posibilele deficiențe ale modelelor de riscuri și ale analizei riscurilor.

193. FAR trebuie să se asigure că tranzacțiile cu părțile afiliate sunt analizate și că riscurile pe care acestea le prezintă pentru instituție sunt identificate și evaluate în mod corespunzător.

194. FAR trebuie să se asigure că toate riscurile identificate sunt monitorizate în mod eficace de către unitățile operaționale.

195. FAR trebuie să monitorizeze periodic profilul de risc efectiv al instituției și să îl examineze în raport cu obiectivele strategice și apetitul pentru risc al instituției, pentru a permite luarea deciziilor de către organul de conducere în funcția sa de conducere și punerea în discuție de către organul de conducere în funcția sa de supraveghere.

196. FAR trebuie să analizeze tendințele și să recunoască riscurile noi sau emergente și intensificarea riscurilor care apar ca urmare a modificării circumstanțelor și condițiilor. Aceasta trebuie, de asemenea, să revizuiască periodic rezultatele actuale ale riscurilor în raport cu estimările anterioare (și anume, testare ex-post), pentru a evalua și a îmbunătăți acuratețea și eficacitatea procesului de administrare a riscurilor.

197. FAR trebuie să evalueze posibile modalități de diminuare a riscurilor. Raportarea către organul de conducere trebuie să includă măsuri propuse adecvate de diminuare a riscurilor.

20.4 Rolul FAR în expunerile neaprobate

198. FAR trebuie să evalueze, în mod independent, încălcările la nivelul apetitului pentru risc sau ale limitelor (inclusiv constatarea cauzei și efectuarea unei analize juridice și economice a costului real al închiderii, reducerii sau acoperirii expunerii în raport cu costul potențial al menținerii acesteia). FAR trebuie să informeze unitățile operaționale vizate și organul de conducere și să recomande posibile remedii. FAR trebuie să raporteze direct organului de conducere în funcția sa de supraveghere atunci când o încălcare este semnificativă, fără a aduce atingere faptului că FAR raportează altor funcții și comitete interne.

199. FAR trebuie să aibă un rol principal în asigurarea adoptării la nivelul relevant a unei decizii pe baza recomandării sale, precum și în asigurarea respectării acesteia de către unitățile operaționale relevante și a raportării sale corespunzătoare către organul de conducere și, dacă a fost înființat, către comitetul de administrare a riscurilor.

20.5 Responsabilul cu funcția de administrare a riscurilor

200. Responsabilul FAR trebuie să răspundă de furnizarea de informații cuprinzătoare și inteligibile privind riscurile și să ofere consultanță organului de conducere, permițându-i acestuia să înțeleagă profilul general de risc al instituției. Același lucru este valabil pentru responsabilul FAR al unei instituții-mamă, în ceea ce privește situația consolidată.

201. Responsabilul FAR trebuie să aibă suficientă expertiză, independență și vechime pentru a contesta deciziile care afectează expunerea la risc a instituției. Atunci când responsabilul FAR nu este membru al organului de conducere, instituțiile semnificative trebuie să numească un responsabil FAR independent, care să nu aibă responsabilități față de alte funcții și care să raporteze direct organului de conducere. Dacă nu este proporțional să se numească o persoană care să se dedice exclusiv rolului de responsabil FAR, ținând cont de principiul proporționalității prevăzut la titlul I, această funcție poate fi combinată cu cea a responsabilului cu funcția de conformitate sau poate fi îndeplinită de către o altă persoană cu

experiență, cu condiția să nu existe un conflict de interese între funcțiile combinate. În orice caz, persoana respectivă trebuie să aibă suficientă autoritate, statut și independență (de exemplu, responsabilul funcției juridice).

202. Responsabilul FAR trebuie să aibă capacitatea de a contesta deciziile luate de către conducerea și organul de conducere al instituției, iar motivele care stau la baza contestațiilor trebuie să fie documentate în mod oficial. Dacă o instituție dorește să acorde responsabilului FAR dreptul de veto pentru decizii (de exemplu, pentru o decizie privind credite sau investiții sau pentru stabilirea unei limite) luate la nivelul inferior organului de conducere, aceasta trebuie să specifice domeniul de aplicare a dreptului de veto respectiv, procedurile de soluționare sau de recurs și modul de implicare a organului de conducere.

203. Instituțiile trebuie să stabilească procese consolidate pentru aprobarea deciziilor cu privire la care responsabilul FAR și-a exprimat un punct de vedere negativ. Organul de conducere în funcția sa de supraveghere trebuie să aibă posibilitatea de a comunica direct cu responsabilul FAR cu privire la problemele esențiale legate de riscuri, inclusiv la evoluțiile care ar putea să nu fie consecvente cu strategia privind administrarea riscurilor și cu apetitul pentru risc al instituției.

21 Funcția de conformitate

204. Instituțiile trebuie să înființeze o funcție de conformitate permanentă și eficace pentru administrarea riscului de conformitate și trebuie să numească o persoană responsabilă pentru această funcție la nivelul întregii instituții (coordonatorul funcției de conformitate sau responsabilul de conformitate).

205. Dacă nu este proporțional să se numească o persoană care să se dedice exclusiv rolului de responsabil de conformitate, ținând cont de principiul proporționalității prevăzut la titlul I, această funcție poate fi combinată cu cea a responsabilului FAR sau poate fi îndeplinită de către o altă persoană cu experiență (de exemplu, coordonatorul departamentului juridic), cu condiția să nu existe un conflict de interese între funcțiile combinate.

206. Funcția de conformitate, inclusiv responsabilul de conformitate, trebuie să fie independentă de liniile de activitate și de unitățile operaționale pe care le controlează și să aibă suficientă autoritate, statut și resurse. Ținând cont de criteriile de proporționalitate enunțate la titlul I, această funcție poate fi asistată de către FAR sau combinată cu FAR sau cu alte funcții adecvate, de exemplu departamentul juridic sau de resurse umane.

207. Personalul din cadrul funcției de conformitate trebuie să dețină suficiente cunoștințe, competențe și experiență în legătură cu procedurile de conformitate și cele relevante și trebuie să aibă acces la instruire periodică.

208. Organul de conducere în funcția sa de supraveghere trebuie să supravegheze punerea în aplicare a unei politici de conformitate bine documentate, care trebuie să fie comunicată

tuturor angajaților. Instituțiile trebuie să instituie un proces pentru a evalua periodic modificările apărute în actele legislative și regulamentele aplicabile activităților lor.

209. Funcția de conformitate trebuie să ofere consultanță organului de conducere cu privire la măsurile care trebuie luate pentru a asigura conformitatea cu legile, regulile și standardele aplicabile și trebuie să evalueze posibilul impact al oricăror modificări produse în mediul juridic sau de reglementare asupra activităților instituției și a cadrului de conformitate.

210. Funcția de conformitate trebuie să asigure că monitorizarea conformității este desfășurată prin intermediul unui program de monitorizare a conformității structurat și bine definit și că politica de conformitate este respectată. Funcția de conformitate trebuie să raporteze organului de conducere și să comunice, după caz, cu FAR cu privire la riscul de conformitate al instituției și la administrarea acestuia. Funcția de conformitate și FAR trebuie să coopereze și să facă schimb de informații, după caz, pentru a-și îndeplini sarcinile respective. Constatările funcției de conformitate trebuie să fie luate în considerare de către organul de conducere și de FAR în procesele decizionale.

211. În conformitate cu secțiunea 18 din prezentul ghid, funcția de conformitate trebuie să verifice, de asemenea, în strânsă colaborare cu FAR și cu unitatea juridică, dacă produsele și procedurile noi respectă cadrul juridic actual și, după caz, orice modificări cunoscute în perspectivă ale legislației, regulamentelor și cerințelor de supraveghere.

212. Instituțiile trebuie să adopte măsuri adecvate împotriva comportamentului intern sau extern care ar putea facilita sau permite frauda, spălarea banilor sau finanțarea terorismului sau alte infracțiuni financiare și încălcări ale disciplinei (de exemplu, încălcări ale procedurilor interne, încălcări ale limitelor).

213. Instituțiile trebuie să se asigure că filialele și sucursalele lor iau măsuri pentru a asigura conformitatea operațiunilor lor cu legile și regulamentele locale. Dacă legile și regulamentele locale împiedică aplicarea de proceduri și sisteme de conformitate mai stricte de către grup, în special dacă acestea împiedică publicarea și schimbul de informații necesare între entitățile din cadrul grupului, filialele și sucursalele trebuie să informeze coordonatorul funcției de conformitate sau responsabilul de conformitate al instituției consolidante.

22 Funcția de audit intern

214. Instituțiile trebuie să înființeze o funcție de audit intern independentă și eficace (FAI), ținând cont de criteriile de proporționalitate enunțate la titlul I, și trebuie să numească o persoană care să fie responsabilă de această funcție în întreaga instituție. FAI trebuie să fie independentă și să aibă suficientă autoritate, statut și resurse. În mod specific, instituția trebuie să se asigure de caracterul adecvat al calificării membrilor personalului FAI și al resurselor FAI, în special al instrumentele de audit și al metodelor de analiză a riscurilor, pentru dimensiunea și locațiile instituției, precum și pentru natura, amploarea și

complexitatea riscurilor asociate modelului de afaceri, activităților, culturii privind riscurile și apetitului pentru risc.

215. FAI trebuie să fie independentă de activitățile auditate. Prin urmare, FAI nu trebuie să fie combinată cu alte funcții.

216. Pe baza unei abordări bazate pe riscuri, FAI trebuie să verifice în mod independent și să ofere certitudinea obiectivă cu privire la conformitatea tuturor activităților și unităților unei instituții, inclusiv a activităților externalizate, cu politicile și procedurile instituției, precum și cu cerințele de reglementare. Fiecare entitate din cadrul grupului trebuie să intre sub incidența acțiunii FAI.

217. FAI nu trebuie să fie implicată în proiectarea, selectarea, stabilirea și aplicarea de politici, mecanisme și proceduri specifice de control intern, precum și în stabilirea limitelor privind riscurile. Acest fapt nu trebuie însă să împiedice organul de conducere în funcția sa de supraveghere să solicite aportul auditului intern cu privire la chestiuni legate de riscuri, măsuri de control intern și conformitatea cu regulile aplicabile.

218. FAI trebuie să evalueze eficiența și eficacitatea cadrului de control intern al instituției, în conformitate cu secțiunea 15. În mod specific, FAI trebuie să evalueze:

a. caracterul adecvat al cadrului de administrare al instituției;

b. dacă politicile și procedurile existente rămân adecvate și respectă cerințele legale și de reglementare, precum și strategia privind administrarea riscurilor și apetitul pentru risc ale instituției;

c. conformitatea procedurilor cu legile și regulamentele aplicabile, precum și cu deciziile organului de conducere;

d. dacă procedurile sunt puse în aplicare în mod corect și eficace (de exemplu, conformitatea tranzacțiilor, nivelul de risc suportat efectiv etc.) și

e. adecvarea, calitatea și eficacitatea măsurilor de control aplicate și a raportării efectuate de către unitățile operaționale de apărare și de către funcția de administrare a riscurilor și cea de asigurare a conformității.

219. FAI trebuie să verifice în special integritatea procedurilor care asigură credibilitatea metodelor și tehnicilor instituției, precum și ipotezele și sursele de informare utilizate în modelele sale interne (de exemplu, utilizarea modelelor de risc și a evaluărilor contabile). Aceasta trebuie să evalueze, de asemenea, calitatea și modul de utilizare a instrumentelor calitative de identificare și de evaluare a riscurilor, precum și măsurile luate pentru diminuarea riscurilor.

220. FAI trebuie să aibă acces neîngrădit, la nivelul instituției, la toate evidențele, documentele, informațiile și clădirile instituției. Acesta trebuie să includă accesul la sistemele informatice ale conducerii și la procesele-verbale ale tuturor comitetelor și organelor decizionale.

221. FAI trebuie să respecte standarde profesionale naționale și internaționale. Un exemplu de standard profesional menționat aici îl reprezintă standardele stabilite de Institutul Auditorilor Interni.

222. Activitatea de audit intern trebuie desfășurată în conformitate cu un plan de audit și cu un program detaliat de audit, având la bază o abordare bazată pe riscuri.

223. Trebuie întocmit un plan de audit intern cel puțin o dată pe an, pe baza obiectivelor anuale de control privind auditul intern. Planul de audit intern trebuie să fie aprobat de către organul de conducere.

224. Toate recomandările în urma auditului trebuie să facă obiectul unei proceduri oficiale de urmărire de către nivelurile adecvate de conducere, pentru a asigura și raporta soluționarea eficace și promptă a acestora.

Titlul VI – Administrarea continuității activității[40]

225. Instituțiile trebuie să stabilească un plan solid de administrare a continuității activității și de redresare pentru a se asigura că, în caz de întrerupere gravă a acesteia, sunt în măsură să funcționeze în continuare și să limiteze pierderile.

226. Instituțiile pot înființa o funcție specifică independentă de asigurare a continuității activității, de exemplu în cadrul FAR[41].

227. Activitatea unei instituții se bazează pe mai multe resurse critice (de exemplu, sisteme IT, inclusiv servicii cloud, sisteme de comunicare, personal de bază și clădiri). Obiectivul procesului de administrare a continuității activității este de a reduce consecințele operaționale, financiare, juridice, reputaționale și alte consecințe importante ale unui dezastru sau ale întreruperii prelungite a accesului la aceste resurse și ale întreruperii în consecință a procedurilor normale de desfășurare a activității instituției. Alte măsuri de administrare a riscurilor ar putea fi prevăzute pentru reducerea probabilității unor astfel de incidente sau transferul impactului financiar al acestora către terți (de exemplu, prin asigurări).

228. Pentru a stabili un plan solid de administrare a continuității activității, o instituție trebuie să analizeze cu grijă factorii de risc și expunerea sa la întreruperea gravă a activității și să evalueze (cantitativ și calitativ) impactul potențial al acestora, folosind date interne și/sau

[40] Instituțiile trebuie să consulte, de asemenea, Ghidul ABE privind riscurile TIC, disponibil la adresa: https://eba.europa.eu/regulation-and-policy/internal-governance/guidelines-on-ict-and-security-risk-management

[41] Consultați, de asemenea, articolul 312 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013.

externe și analize pe bază de scenariu. Această analiză trebuie să includă toate liniile de activitate și unitățile operaționale, inclusiv FAR, și să țină cont de interdependența acestora. Rezultatele analizei trebuie să contribuie la definirea priorităților și obiectivelor de redresare ale instituției.

229. Pe baza analizei menționate mai sus, o instituție trebuie să dispună de:

a. planuri pentru situații neprevăzute și de continuitate a activității care să asigure reacția adecvată a instituției la situațiile de urgență și capacitatea acesteia de a-și menține cele mai importante activități economice dacă procedurile normale de desfășurare a activității sale sunt întrerupte și

b. planuri de redresare pentru resursele critice, care să îi permită instituției să revină la procedurile normale de desfășurare a activității sale într-o perioadă de timp corespunzătoare. Orice risc rezidual din eventualele întreruperi ale activității trebuie să fie conform cu apetitul pentru risc al instituției.

230. Planurile pentru situații neprevăzute, de continuitate a activității și de redresare trebuie să fie susținute pe bază de documente și aplicate cu grijă. Documentația trebuie să fie disponibilă în cadrul liniilor de activitate, al unităților operaționale și al FAR și trebuie stocată în sisteme separate fizic și ușor accesibile în cazul unor situații neprevăzute. Trebuie să se asigure o instruire adecvată. Planurile trebuie să fie testate și actualizate periodic. Orice dificultăți sau eșecuri constatate în cursul testelor trebuie să fie susținute pe bază de documente și analizate, iar planurile trebuie să fie revizuite în mod corespunzător.

Titlul VII – Transparență

231. Strategiile, politicile și procedurile trebuie să fie comunicate tuturor angajaților vizați ai unei instituții. Angajații unei instituții trebuie să înțeleagă și să respecte politicile și procedurile aferente atribuțiilor și responsabilităților care le revin.

232. În consecință, organul de conducere trebuie să informeze și să țină la curent personalul vizat cu privire la strategiile și politicile instituției într-un mod clar și consecvent, cel puțin până la nivelul necesar pentru îndeplinirea atribuțiilor specifice care le revin. Această informare poate fi asigurată prin ghiduri scrise, manuale sau alte mijloace.

233. Dacă autoritățile competente impun întreprinderilor-mamă, în temeiul articolului 106 alineatul (2) din Directiva 2013/36/UE, să publice anual o descriere a structurii lor juridice și a cadrului de administrare a activității, precum și a structurii organizatorice a grupului de instituții, informațiile trebuie să includă toate entitățile din cadrul structurii grupului, astfel cum este definită în Directiva 2013/34/UE[42], pe țări.

[42] Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de întreprinderi, de modificare a Directivei 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului (JO L 182, 29.6.2013, p. 19).

234. Publicarea trebuie să cuprindă cel puțin:

a. o prezentare a organizării interne a instituțiilor și a structurii grupului, astfel cum este definită în Directiva 2013/34/UE, precum și a modificărilor aduse acestora, inclusiv a principalelor linii de raportare și a responsabilităților;

b. orice modificări semnificative de la data publicării anterioare și data modificării semnificative;

c. noile structuri juridice, de administrare a activității sau organizatorice;

d. informații despre structura, organizarea și membrii organului de conducere, inclusiv numărul membrilor acesteia și numărul persoanelor calificate ca fiind independente, cu precizarea genului și a duratei mandatului fiecărui membru al organului de conducere;

e. responsabilitățile-cheie ale organului de conducere;

f. o listă a comitetelor organului de conducere în funcția sa de supraveghere și componența acestora;

g. o prezentare a politicii privind conflictul de interese aplicabile instituției și organului de conducere;

h. o prezentare a cadrului de control intern și

i. o prezentare a cadrului de administrare a continuității activității.

Anexa I – Aspecte de luat în considerare la elaborarea politicii privind cadrul de administrare a activității

În concordanță cu titlul III, instituțiile trebuie să aibă în vedere următoarele aspecte atunci când documentează politici și măsuri privind cadrul de administrare a activității:

1. Structura acționariatului
2. Structura grupului, dacă este cazul (structura juridică și funcțională)
3. Componența și funcționarea organului de conducere
   a) criterii de selecție, inclusiv modul în care este luată în considerare diversitatea
   b) numărul, durata mandatului, rotație, vârstă
   c) membrii independenți ai organului de conducere
   d) membrii executivi ai organului de conducere
   e) membrii neexecutivi ai organului de conducere
   f) repartizarea internă a sarcinilor, dacă este cazul
4. Structura privind cadrul de administrare a activității și organigrama (cu impact asupra grupului, dacă este cazul)
   a) comitete specializate
      i. componență
      ii. funcționare
   b) comitetul executiv, dacă există
      i. componență
      ii. funcționare
5. Persoane care dețin funcții cheie
   a) responsabilul cu funcția de administrare a riscurilor
   b) responsabilul cu funcția de conformitate
   c) responsabilul cu funcția de audit intern
   d) directorul financiar
   e) alte persoane care dețin funcții cheie
6. Cadrul de control intern
   a) descrierea fiecărei funcții, inclusiv organizarea, resursele, statutul și autoritatea acesteia

7. Descrierea strategiei privind administrarea riscurilor și a cadrului de administrare a riscurilor
8. Structura organizatorică (cu impact asupra grupului, dacă este cazul)
    a) structura operațională, liniile de activitate și repartizarea competențelor și a responsabilităților
    b) externalizare
    c) gama de produse și servicii
    d) zona geografică acoperită de activitate
    e) prestarea de servicii în cadrul regimului libertății de prestare a serviciilor
    f) sucursale
    g) filiale, asocieri în participațiune etc.
    h) utilizarea de centre offshore
9. Codul de conduită și comportament (cu impact asupra grupului, dacă este cazul)
    a) obiective strategice și valorile companiei
    b) coduri și norme interne, politica de prevenire
    c) politica în domeniul conflictelor de interese
    d) denunțare
10. Stadiul politicii de administrare internă, cu precizarea datei
    a) elaborare
    b) cea mai recentă modificare
    c) cea mai recentă evaluare
    d) aprobarea organului de conducere.